

CENTRAAL REGLEMENT VOOR DE TOEKENNING VAN DE ACADEMISCHE GRAAD VAN DOCTOR

Goedgekeurd door de Academische Raad op 5 oktober 2015

Aanvullingen van de Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen
goedgekeurd op de Faculteitsraad van 19 april 2016

Inhoudsopgave

VOORAFGAANDELIJK	3
AFDELING I. TOEPASSINGSGEBIED	4
ARTIKEL 1 - ALGEMEEN	4
ARTIKEL 2 - DE ACADEMISCHE GRAAD VAN DOCTOR	4
AFDELING II. TOELATINGSVOORWAARDEN	4
ARTIKEL 3 - INSCHRIJVING	4
ARTIKEL 4 - DIPLOMA'S	5
ARTIKEL 5 - AFWIJKINGEN	6
ARTIKEL 6 - BUITENLANDS EINDDIPLOMA	7
ARTIKEL 7 - COMMISSIE VOOR DE DOCTORAATSOPVOLGING	7
ARTIKEL 8 - DOCTORAATSEXAMEN	8
ARTIKEL 9 - LEERRESULTATEN	8
AFDELING III. OMBUDSPERSOON VOOR DOCTORANDI	9
ARTIKEL 10 - ALGEMEEN	9
ARTIKEL 11 - AANSTELLING OMBUDSPERSOON	10
ARTIKEL 12 - OPDRACHT OMBUDSPERSOON	10
ARTIKEL 13 - WERKWIJZE OMBUDSPERSOON	10
ARTIKEL 14 - INZAGERECHT OMBUDSPERSOON	10
ARTIKEL 15 - VERSLAGGEVING	11
ARTIKEL 16 - BELANGENCONFLICT	11
AFDELING IV. PROCEDURE VAN VOORBEREIDING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	11
ARTIKEL 17 - SCHRIFTELIJKE TOELATINGSAAVRAAG	11
ARTIKEL 18 - BEGELEIDINGSMAATREGELEN	12
ARTIKEL 19 - LEIDING EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	12
ARTIKEL 20 - BEGELEIDINGSCOMMISSIE	12
ARTIKEL 21 - HET CHARTER VOOR DE ONDERZOEKER	13
ARTIKEL 22 - INBREUKEN OP DE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT	13
ARTIKEL 23 - OPVOLGINGSVERSLAG	14
ARTIKEL 24 - EVALUATIE VAN DE VOORTGANG	15
ARTIKEL 25 - GESCHIL	15
ARTIKEL 26 - ONDERSTEUNING DOCTORANDUS	16
AFDELING V. PROCEDURE VAN HET DOCTORAATSEXAMEN	17
ARTIKEL 27 - NEERLEGGING	17
ARTIKEL 28 - EIGENDOMSRECHTEN	18
ARTIKEL 29 - BEWARING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	19
ARTIKEL 30 - TAALGEBRUIK	20

ARTIKEL 31 - DOCTORAATSJURY	20
ARTIKEL 32 - BEOORDELINGSTERMIJN VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	21
ARTIKEL 33 - OVERLEG- EN BEOORDELINGSPROCEDURE	21
ARTIKEL 34 - AANWEZIGHEIDSQUORUM	22
ARTIKEL 35 - AANKONDIGING	22
ARTIKEL 36 - LOCATIE VAN DE OPENBARE VERDEDIGING	22
ARTIKEL 37 - INHOUD EN VERLOOP VAN DE OPENBARE VERDEDIGING.....	23
AFDELING VI. DELIBERATIE EN PROCLAMATIE	23
ARTIKEL 38 AANWEZIGHEIDSQUORUM	23
ARTIKEL 39 BERAADSLAGING	23
ARTIKEL 40 BEOORDELING.....	23
ARTIKEL 41 GRADEN	23
ARTIKEL 42 PROCLAMATIE.....	24
AFDELING VII. SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN	25
ARTIKEL 43 BEKENDMAKING	25
ARTIKEL 44 INWERKINGTREDING	25
BIJLAGE I DE ACADEMISCHE GRADEN VAN DOCTOR.....	26
BIJLAGE II HET CHARTER VOOR DE ONDERZOEKER	27
BIJLAGE III VERKLARING – GEBRUIKSRECHTEN VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	40

VOORAFGAANDELIJK

Dit reglement wordt aangevuld door het *Doctoral Schools Reglement VUB* en het *Besluit inzake het inrichten van de Doctoraatsopleiding VUB*.

De volgende termen hebben in dit reglement de betekenis zoals hieronder uiteengezet:

- Decaan: de decaan van de faculteit waar de doctorandus zich inschrijft of van de faculteit waar de ZAP-promotor in hoofdorde aan verbonden is.
- Doctoraatsopleiding: de opleiding voor doctorandi georganiseerd binnen elke faculteit door de Doctoral Schools, zoals uiteengezet in het *Besluit inzake het inrichten van de Doctoraatsopleiding VUB (11/12/2007)*.
- Doctorandi in het kader van een gezamenlijk doctoraat: de inkomende en uitgaande doctorandi.
- EhB: Erasmushogeschool Brussel.
- EVC: eerder verworven competentie.
- Gezamenlijk doctoraat: een doctoraatsproefschrift dat wordt uitgewerkt en verdedigd onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de VUB en één of meerdere partnerinstelling(en), wat leidt tot een dubbeldiploma of een gezamenlijk diploma van de graad van doctor, waarbij wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel II.172. van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013.
- ICDO: Interdisciplinaire Commissie voor Doctoraatsopvolging.
- Inkomende doctorandus: een doctorandus die een gezamenlijk doctoraat voorbereidt en waarvan de VUB de gastinstelling is.
- Interdisciplinair doctoraat: een doctoraatsproefschrift ter voorbereiding van de graad van doctor in de Interdisciplinaire Studies dat verschillende vakgebieden overschrijdt en waarbij de doctorandus eventueel verbonden is aan meerdere faculteiten.
- KCB: Koninklijk Conservatorium Brussel.
- OZR: de Onderzoeksraad.
- Uitgaande doctorandus: een doctorandus die een gezamenlijk doctoraat voorbereidt en waarvan de VUB de thuisinstelling is.
- VUB: de Vrije Universiteit Brussel.

Alle verwijzingen in dit reglement naar personen en functies slaan zowel op vrouwen als op mannen.

Afdeling I. Toepassingsgebied

Artikel 1 - Algemeen

§1. Dit reglement regelt de vereisten voor en de procedure tot het behalen van de academische graad van doctor aan de VUB. In zoverre daartoe uitdrukkelijk gemachtigd in dit reglement kan de Faculteitsraad de bepalingen van dit reglement nader uitwerken in een aanvullend facultair doctoraatsreglement, dat wordt goedgekeurd wordt door de Onderwijsraad.

§2. In geval van een gezamenlijk doctoraat kan afgeweken worden van bepalingen opgenomen in dit reglement en in het aanvullend facultair doctoraatsreglement van de faculteit waarbinnen het desbetreffende doctoraat wordt voorbereid, voor zover ze niet in strijd zijn met de vigerende decreten en op voorwaarde dat voor elke afwijking in het kader van een concreet dossier de goedkeuring van de betrokken faculteitsraad bekomen wordt.

Artikel 2 - De academische graad van doctor

§1. De VUB reikt de academische graden van doctor uit die worden vermeld in Bijlage I bij dit reglement.

Deze Bijlage I kan worden gewijzigd en aangevuld op gemotiveerd voorstel van de Faculteitsraad aan de Onderwijsraad. De Bijlage kan te allen tijde worden gewijzigd.

§2. Een academische graad van doctor kan door de VUB slechts worden verleend in of over de studiegebieden of delen van studiegebieden heen waarin zij krachtens artikel II.82. van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 de bevoegdheid heeft tot het aanbieden van opleidingen die leiden tot de graad van master. Indien de VUB in bepaalde studiegebieden of delen van studiegebieden enkel bachelor opleidingen kan aanbieden, kan de graad van doctor worden verleend in of over deze studiegebieden of delen van studiegebieden heen op voorwaarde dat de openbare verdediging van het doctoraatsproefschrift gebeurt voor een interuniversitaire jury die wordt samengesteld in overleg met een universiteit die krachtens de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 in het betrokken studiegebied of deel van een studiegebied masteropleidingen kan aanbieden.

Afdeling II. Toelatingsvoorwaarden

Artikel 3 - Inschrijving

§1. Na de toelating tot de voorbereiding van het examen voor de academische graad van doctor overeenkomstig artikel 17 van dit reglement dient de kandidaat-doctorandus zich onverwijld in te schrijven als doctorandus bij de VUB. Ook in het geval van een gezamenlijk doctoraat dient de kandidaat-doctorandus zich aan de VUB als doctorandus in te schrijven.

§2. Het nemen van een inschrijving als doctorandus is mogelijk gedurende het hele academiejaar. Het verschuldigde studiegeld staat vermeld op de webpagina's van het Studentenadministratiecentrum van de VUB:
<http://www.vub.ac.be/downloads/studiegelden.pdf>

§3. De inschrijving dient elk academiejaar waarin het doctoraat wordt voorbereid te worden herhaald, tot en met het academiejaar waarin het doctoraatsexamen wordt afgelegd.

§4. Bij de eerste inschrijving wordt de doctorandus toegewezen aan één van de Doctoral Schools zoals bepaald in artikel 9 van het *Doctoral Schools reglement VUB*. Hierbij verwerft de doctorandus het recht om 60 studiepunten van de Doctoraatsopleiding te volgen, overeenkomstig artikel 3 van het *Besluit inzake het inrichten van de Doctoraatsopleiding VUB*. In het aanvullend facultair doctoraatsreglement wordt bepaald in welke gevallen het volgen van (een deel van) de Doctoraatsopleiding verplicht is en eventueel binnen welke termijn (dit deel van) deze opleiding met succes dient te worden voltooid.

§5. De Interdisciplinaire Commissie voor Doctoraatsopvolging kan op basis van de toelatingsaanvraag van de kandidaat voor het doctoraat in de kunsten of voor het doctoraat in de interdisciplinaire studies de doctoraatsopleiding, of een deel ervan, verplicht maken. In dat geval is het verplichte opleidingspakket een voorwaarde om te kunnen worden toegelaten tot de verdediging van het doctoraatsproefschrift. De ICDO kan een maximale termijn voorzien waarbinnen dit opleidingspakket moet worden afgelegd.

Artikel 4 - Diploma's

§1. Tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift wordt toegelaten, ieder die:

1° één van volgende diploma's heeft behaald:

- a. een masterdiploma, of een daarmee krachtens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 gelijkgesteld diploma behaald binnen de Vlaamse Gemeenschap, waaronder onder meer een diploma van Burgerlijk Ingenieur Polytechnicus, of van master of licentiaat uitgereikt door de Koninklijke Militaire School in Brussel;
- b. een diploma behaald buiten de Vlaamse Gemeenschap dat krachtens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 gelijkwaardig wordt geacht met een masterdiploma;
- c. een masterdiploma behaald binnen de Franse Gemeenschap, of een daarmee krachtens de decreetgeving van de Franse Gemeenschap gelijkgesteld diploma, dat gelijkwaardig is met een masterdiploma behaald binnen de Vlaamse Gemeenschap;
- d. een buitenlands diploma dat werd behaald na een met goed gevolg afgeronde opleiding van ten minste 240 studiepunten en dat krachtens een decreet, een Europese Richtlijn of een bilateraal akkoord werd gelijkgesteld met een masterdiploma.

Facultaire aanvulling PE

WORDT TOEGELATEN TOT DE VOORBEREIDING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT IN DE:

- PSYCHOLOGISCHE WETENSCHAPPEN;
- PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN;
- PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN: AGOGISCHE WETENSCHAPPEN.

ÉÉNIEDER DIE DE OVEREENSTEMMENDE OF GELIJKWAARDIGE GRAAD BEKOMEN HEEFT VAN

- LICENTIAAT OF MASTER OF SCIENCE IN DE PSYCHOLOGIE

- LICENTIAAT OF MASTER OF SCIENCE IN DE ONDERWIJSKUNDE
  - MASTER OF SCIENCE IN DE EDUCATIONAL SCIENCES
  - LICENTIAAT OF MASTER OF SCIENCE IN DE AGOGISCHE WETENSCHAPPEN
- AFWIJkingEN HIEROP KUNNEN TOEGESTAAN WORDEN DOOR DE FACULTEITSRAAD.

BIJ ONTSTENTENIS VAN EEN VAN HIERBOVEN OPGESOMDE DIPLOMA'S KAN DE FACULTEITSRAAD, OP VOORSTEL VAN DE PROMOTOR, ADDITIONELE VOORWAARDEN OPLEGGEN. DE COMMISSIE VOOR DOCTORAATSOPVOLGING ZIET TOE OP DE NALEVING HIERVAN.

2° een promotor heeft en een onderwerp heeft vastgelegd;

3° de toelating tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift heeft verkregen overeenkomstig artikel 17 van dit reglement.

§2. Met uitzondering van het Doctoraat in de Kunsten en het Doctoraat in de Interdisciplinaire Studies, bepaalt het aanvullend facultair doctoraatsreglement welk diploma tot welke academische graad van doctor toegang verleent zoals bepaald in Bijlage I.

§3. Om toegelaten te worden tot de voorbereiding van het doctoraat in de kunsten moet de kandidaat in principe houder zijn van een Masterdiploma van een opleiding in de studiegebieden van de audiovisuele kunsten, muziek, podiumkunsten, literatuur, architectuur of beeldende kunsten.

Hierbij kan het niet-bindend advies van het Kunstenplatform Brussel ingewonnen worden, voor wat betreft doctoraten ingebed in de gemeenschappelijke onderzoeksomgeving VUB en EhB Schools of Arts KCB en RITS.

Kandidaten die niet in het bezit zijn van een Masterdiploma (of hiermee gelijkgesteld) in één van de hierboven vermelde studiegebieden, kunnen worden toegelaten tot dit doctoraat indien uit een bekwaamheidsonderzoek naar EVCs door de ICDO de erkenning mogelijk blijkt van competenties als zijnde op algemene wijze van Masterniveau in het domein van de Kunsten.

§4. De Faculteitsraad of desgevallend de ICDO zal bij elke toelatingsaanvraag voor een doctoraat in de interdisciplinaire studies de diplomavereisten evalueren conform artikels 5 en 6.

§5. Om te worden toegelaten tot het doctoraatsexamen gelden dezelfde voorwaarden als hiervoor bepaald, waarbij als bijkomende voorwaarde geldt dat het diploma dat toegang verleent tot het doctoraatsexamen sinds ten minste twee jaar moet zijn behaald. Bovendien moet de doctorandus, opdat hij kan worden toegelaten tot het doctoraatsexamen, blijk geven van de bekwaamheid tot het zelfstandig beoefenen van de wetenschap.

Artikel 5 - Afwijkingen

§1. Indien de kandidaat-doctorandus een masterdiploma of een daarmee gelijkgesteld diploma heeft behaald, kan de Faculteitsraad, indien deze dit nodig acht, daarenboven een individueel bijkomend onderzoek verlangen, waarin wordt gepeild naar de geschiktheid van de kandidaat om in de betrokken discipline wetenschappelijk onderzoek uit te voeren en de resultaten ervan in een doctoraatsproefschrift neer te leggen.

§2. Beschikt de kandidaat-doctorandus niet over een masterdiploma of een daarmee gelijkgesteld diploma, dan kan de Faculteitsraad de kandidaat toch toelaten tot de inschrijving voor de voorbereiding van een doctoraatsproefschrift indien de Faculteitsraad deze daartoe

bekwaam acht. Deze toelating kan evenwel afhankelijk worden gesteld van een onderzoek waarin wordt gepeild naar de geschiktheid van de kandidaat-doctorandus voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het neerleggen van de resultaten ervan in een doctoraatsproefschrift, of het succesvol afleggen van een door de Faculteitsraad te bepalen examen. De nadere organisatie van dit examen wordt geregeld in het aanvullend facultair doctoraatsreglement.

Facultaire aanvulling PE

DE FACULTEITSRAAD BEPAALT OP BASIS VAN HET INDIVIDUEEL DOSSIER VAN DE KANDIDAAT EN OP VOORSTEL VAN DE PROMOTOR DE CRITERIA EN DE SAMENSTELLING VAN DE EXAMENJURY.

§3. In het geval van een toelatingsaanvraag voor het doctoraat in de Kunsten vervult de ICDO de rol van de Faculteitsraad, zoals beschreven in dit artikel.

Artikel 6 - Buitenlands einddiploma

§1. De houder van een einddiploma van een buitenlandse universiteit of van een buitenlandse instelling van academisch onderwijs anders dan vermeld onder artikel 4, b en c, kan niettegenstaande het ontbreken van het vereiste diploma door de Faculteitsraad toch worden toegelaten tot de voorbereiding van een doctoraatsproefschrift en/of het examen.

§2. Indien de Faculteitsraad meent dat het buitenlandse diploma niet gelijkwaardig kan worden geacht met een masterdiploma, kan deze toelating afhankelijk worden gemaakt van een onderzoek waarin wordt gepeild naar de geschiktheid van de kandidaat-doctorandus voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het neerleggen van de resultaten ervan in een doctoraatsproefschrift, of het succesvol afleggen van een door de Faculteitsraad te bepalen examen. De nadere organisatie van dit examen wordt geregeld in het aanvullend facultair doctoraatsreglement.

§3. In het geval van een toelatingsaanvraag voor het doctoraat in de Kunsten vervult de ICDO de rol van de Faculteitsraad, zoals beschreven in dit artikel.

Artikel 7 - Commissie voor de Doctoraatsopvolging

§1. Iedere faculteit richt één Commissie voor de Doctoraatsopvolging (CDO) op. Deze wordt samengesteld uit ten minste vijf leden van het Zelfstandig Academisch Personeel, aangevuld met ten minste één lid van het Assisterend Academisch Personeel, dat optreedt als waarnemend lid. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement regelt de precieze samenstelling en de werkwijze van deze Commissie.

Facultaire aanvulling PE

VOOR AANVANG VAN HET ACADEMIEJAAR STELT DE FACULTEITSRAAD DE COMMISSIE VOOR DOCTORAATSOPVOLGING SAMEN VOOR DE DUUR VAN TWEE JAAR. DEZE BESTAAT UIT DE DECAAN, VIER ZAP-LEDEN

§2. In het geval van een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen of een doctoraat in de kunsten, wordt de opvolging verzekerd door een Interdisciplinaire Commissie voor de Doctoraatsopvolging (ICDO) bestaande uit de drie Doctoral School directeurs, de vicerector Onderwijs-en Studentenbeleid en de vicerector Onderzoeksbeleid, aangevuld met ten minste één lid van het Assisterend Academisch Personeel, dat optreedt als waarnemend lid. Voor de opvolging van de doctoraten in de kunsten wordt de ICDO aangevuld met de voorzitter van het Kunstenplatform Brussel, die optreedt als adviserend lid.

De bevoegdheid om te oordelen of een doctoraat al dan niet over een interdisciplinair karakter beschikt, berust bij de Interdisciplinaire Commissie voor de Doctoraatsopvolging.

§3. Elke Commissie voor de Doctoraatsopvolging heeft als taak te waken over het vlotte verloop van alle doctoraten in haar faculteit. De Interdisciplinaire Commissie voor de Doctoraatsopvolging heeft als taak te waken over het vlotte verloop van alle interdisciplinaire doctoraten over de faculteitsgrenzen heen en de doctoraten in de kunsten.

§4. Ook de doctorandi in het kader van een gezamenlijk doctoraat dienen te worden opgevolgd door de desbetreffende Commissies.

§5. Als leidraad bij deze opvolging zullen de principes gehanteerd worden zoals opgenomen in "het charter van de onderzoeker", toegevoegd als Bijlage II bij dit reglement. De Commissies evalueren jaarlijks de vorderingen van alle doctorandi in hun faculteit, zoals bepaald in artikelen 23 en 24 van dit reglement. De vorderingen van doctorandi werkzaam aan een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen en van doctorandi die een doctoraat in de kunsten voorbereiden, wordt volgens dezelfde procedure geëvalueerd door de Interdisciplinaire Commissie voor de Doctoraatsopvolging.

Artikel 8 - Doctoraatsexamen

Het examen voor de academische graad van doctor omvat het indienen en het openbaar verdedigen van een proefschrift dat voldoet aan de vereisten zoals uiteengezet in artikel 9.

Artikel 9 - Leerresultaten

§1. Door het doctoraatsexamen bewijst de doctorandus dat hij in staat is op zelfstandige wijze een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en de groei van de wetenschappelijke kennis, en hierover zowel schriftelijk als mondeling te rapporteren. Het doctoraatsproefschrift dient blijk te geven van het vermogen tot de creatie van nieuwe wetenschappelijke kennis in een bepaald vakgebied of over vakgebieden heen op grond van zelfstandig wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van de kunsten en moet kunnen leiden tot wetenschappelijke publicaties. Het proefschrift dient te worden opgesteld in de vorm zoals toegelaten door het aanvullend facultair doctoraatsreglement (bijvoorbeeld een volledig onuitgegeven tekst of een geheel van publicaties).

Facultaire aanvulling PE

EEN DOCTORAATPROEFSCHIFT DIENT EEN VAN VOLGENDE VORMEN AAN TE NEMEN:

- EEN APART EN NIEUW WERK (TRADITIONELE VORM)
- EEN BUNDELING VAN MANUSCRIPTEN MET TOEGEVOEGDE ALGEMENE INLEIDING EN BESPREKING. DEZE MANUSCRIPTEN BEVATTEN WETENSCHAPPELIJKE ARTIKELEN DIE INGEDIEND WERDEN TER PUBLICATIE AAN WETENSCHAPPELIJKE TIJDSCHRIFTEN MET REFEREE SYSTEEM. DE DOCTORANDUS /-A IS IN PRINCIPE DE EERSTE AUTEUR. HOEWEL DIT GEEN VEREISTE IS, SPREEKT HET VOOR ZICH DAT EEN MANUSCRIPT DAT REEDS AANVAARD IS EVENTUEEL IN EEN TIJDSCHRIFT MET HOGE IMPACT EEN MEERWAARDE BETEKENT VOOR HET DOCTORAAT).
- ELKE VARIANT TUSSEN DE TWEE BOVENVERMELDE VORMEN.

§2. In geval van het doctoraat in de Kunsten vormt het proefschrift een geheel bestaande uit twee componenten die elk volwaardig in rekening moeten worden gebracht:

- 1° een artistiek gedeelte, dat bestaat uit het geheel aan artistieke resultaten die tijdens het onderzoek naar voren gekomen zijn, en gepresenteerd op een wijze die eigen is aan het betreffende artistieke proces.
- 2° een discursief gedeelte, dat bestaat uit een relevante reflectie op het eigen artistiek proces, op de methodologie en op de vaardigheden waarop beroep gedaan werd, en dit op academisch verantwoorde wijze en rekening houdend met de specificiteit van artistiek onderzoek.

Deze twee componenten moeten een oorspronkelijk proefschrift opleveren zoals hierboven in dit artikel beschreven. Deze bepaling geldt dus ook voor de realisaties in het artistiek gedeelte van het proefschrift.

Het proefschrift, bestaande uit het artistiek gedeelte en het discursief gedeelte moet voorgelegd worden op een dusdanige manier dat het geheel en zijn onderdelen controleerbaar en reproduceerbaar zijn, voor zover de eigenheid van het artistieke onderzoek dit toelaat.

Afdeling III. Ombudspersoon voor doctorandi

Artikel 10 - Algemeen

Met het oog op de kwaliteitsvolle begeleiding van de doctorandi wordt er jaarlijks, aan de VUB een Ombudspersoon voor doctorandi aangesteld, met de bevoegdheden zoals hieronder bepaald.

Artikel 11 - Aanstelling Ombudspersoon

§1. Op voorstel van de OZR, stelt de Academische Raad, vóór het begin van elk academiejaar een vastbenoemd lid van het Zelfstandig Academisch Personeel, bij voorkeur met de graad van gewoon hoogleraar, aan tot Ombudspersoon voor doctorandi. Op hetzelfde ogenblik en volgens dezelfde procedure wordt een plaatsvervanger uit een andere faculteit aangeduid. Het mandaat van Ombudspersoon en dat van plaatsvervangend Ombudspersoon is in principe onverenigbaar met een functie in enig centraal of facultair orgaan.

§2. De naam van de Ombudspersoon voor doctorandi en zijn plaatsvervanger, alsook waar en wanneer zij te bereiken zijn, wordt bekendgemaakt door een jaarlijks rondschrijven, o.a. gericht aan alle doctorandi.

Artikel 12 - Opdracht Ombudspersoon

§1. De Ombudspersoon voor doctorandi ontvangt opmerkingen en klachten van doctorandi, die betrekking kunnen hebben op moeilijkheden in de betrekkingen met de promotor(en) of de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging bij de voorbereiding en de uitvoering van het doctoraal onderzoek.

§2. De Ombudspersoon voor doctorandi bemiddelt op verzoek van de doctorandi bij de promotor(en), de voorzitter van de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging, de Decaan en de leden van het academisch personeel met als doel een minnelijke schikking van de klachten na te streven.

Artikel 13 - Werkwijze Ombudspersoon

§1. De Ombudspersoon voor doctorandi registreert alle ontvangen opmerkingen en klachten in een vertrouwelijk dossier. De Ombudspersoon voor doctorandi is tot geheimhouding en discretie verplicht.

§2. De Ombudspersoon voor doctorandi bepaalt in overleg met de betrokken doctorandus op welke wijze aan een contactname door de doctorandus gevolg wordt gegeven. Na een eerste mondelinge contactname wordt overwogen of een verdere procedure nodig is. Aan een schriftelijke bevestiging van een klacht wordt steeds schriftelijk gevolg gegeven.

§3. Onverminderd de mogelijke toepassing van artikel 25 van dit reglement, stelt de Ombudspersoon voor doctorandi in het algemeen bij een schriftelijke klacht in verband met het bepaalde in artikel 12, §1, uiterlijk drie weken na ontvangst, een minnelijke regeling voor aan de Decaan. De doctorandus en de Ombudspersoon voor doctorandi worden onmiddellijk en schriftelijk van de door de Decaan vastgestelde oplossing op de hoogte gebracht.

Artikel 14 - Inzagerecht ombudspersoon

De Ombudspersoon voor doctorandi heeft het recht voor de uitoefening van zijn opdracht:

- 1° betrokken te worden bij de besprekingen van de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging;
- 2° alle documenten te raadplegen in verband met het bepaalde in artikel 12, §1.

Artikel 15 - Verslaggeving

Over zijn activiteiten van het afgelopen academiejaar brengt de Ombudspersoon voor doctorandi jaarlijks, vóór 15 november, verslag uit aan de Academische Raad. Voorafgaandelijk wordt dit verslag voorgelegd aan de Onderzoeksraad. In het verslag wordt een statistisch overzicht weergegeven van enerzijds alle contactnamen en anderzijds alle gevallen waarin daadwerkelijk werd bemiddeld, zonder de vertrouwelijkheidsplicht te schenden.

Artikel 16 - Belangenconflict

Indien de Ombudspersoon voor doctorandi in hooforde lid is van dezelfde faculteit als de doctorandus die op de Ombudsdienst beroep doet of indien een te nauwe betrokkenheid van de Ombudspersoon voor doctorandi wordt bevonden, treedt de plaatsvervangende Ombudspersoon voor doctorandi op. Een uitzondering op deze regel is mogelijk indien de Ombudspersoon of de plaatsvervanger als contactpersoon optreedt op de andere campus en in deze hoedanigheid verbonden is aan dezelfde faculteit als de betrokken doctorandus.

Afdeling IV. Procedure van voorbereiding van het doctoraatsproefschrift

Artikel 17 - Schriftelijke toelatingsaanvraag

§1. Eenieder die aan de VUB de academische graad van doctor wenst te behalen (met inbegrip van de inkomende en uitgaande doctorandi), dient de toelating te bekomen tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift. Daartoe dienen de kandidaten een toelatingsaanvraag in via de online aanmeldingsapplicatie van het Studentenadministratiecentrum, die het na een controle op de volledigheid ervan overmaken aan de Decaan, of in het geval van een doctoraat in de kunsten, aan de voorzitter van de ICDO.

Dit schriftelijk verzoek omvat een opgave van het onderwerp van het proefschrift, de naam van de promotor(en) en het (de) vakgebied(en) waarbinnen zij het doctoraatsproefschrift situeren, een curriculum vitae, een onderzoeksplan, een verklaring van de promotor(en) waarmee het promotorschap over de kandidaat aanvaard wordt, een omschrijving door de promotor van de materiële middelen en omkadering die ter beschikking staan voor het voorgenomen onderzoek alsook de keuze van de Doctoral School. Bij elke aanvraag wordt een eensluidend verklaard afschrift van het diploma gevoegd, welke voorwaarde echter niet geldt voor de kandidaat-doctorandi met een diploma van een Belgische instelling. Laatstgenoemden leggen, indien zij toegelaten worden, op het moment van de inschrijving de originele versie van het desbetreffende diploma voor.

§2. Binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag beslist de Faculteitsraad of de ICDO over de aanvraag. Bij de beslissing tot toelating door de Faculteitsraad of de ICDO bekrachtigt

deze de keuze van Doctoral School van de kandidaat-doctorandus. In het geval van het doctoraat in de Kunsten in samenwerking met de EhB wint de ICDO voorafgaandelijk het advies in van het Kunstenplatform Brussel.

§3. Na de beslissing van de Faculteitsraad of de ICDO dient het dossier ter goedkeuring te worden overgemaakt aan de vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid. Dit laatste geldt evenwel niet voor de kandidaat-doctorandi met een diploma van een Belgische instelling, waarvan het dossier enkel dient te worden goedgekeurd door de Faculteitsraad of de ICDO.

§4. Een positieve beslissing van de Faculteitsraad, of ICDO en desgevallend de vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid geldt slechts als toelating tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift onder opschortende voorwaarde van inschrijving als doctorandus overeenkomstig artikel 3, eerste tot derde lid van dit reglement.

Artikel 18 - Begeleidingsmaatregelen

De ingeschreven doctorandus kan een beroep doen op de onder artikelen 19 tot 21 en artikel 26 beschreven begeleidingsmaatregelen.

Artikel 19 - Leiding en verantwoordelijkheid van het doctoraatsproefschrift

§1. Het doctoraatsproefschrift wordt voorbereid onder de leiding en verantwoordelijkheid van ten minste één lid van het Zelfstandig Academisch Personeel (ZAP), dit is (zijn) de ZAP-promotor(en), hierin eventueel bijgestaan door:

- 1° een promotor, ZAP extern aan de VUB;
- 2° een promotor, ZAP emeritus van de VUB;
- 3° een promotor, niet-ZAP mét een doctoraat op proefschrift.

Het aanvullend facultair doctoraatsreglement kan het bovenstaande nader specificeren.

§2. In het geval van het doctoraat in de Kunsten is er naast de VUB ZAP-promotor(en) steeds een promotor die de artistieke begeleiding waarneemt. Deze artistieke promotor is vrijgesteld van de voorwaarde om houder te zijn van het diploma van doctor op proefschrift.

§3. In geval van een gezamenlijk doctoraat moet het doctoraatsproefschrift mede worden voorbereid onder de leiding en verantwoordelijkheid van een lid van het ZAP van de partnerinstelling, al dan niet bijgestaan.

Artikel 20 - Begeleidingscommissie

§1. Iedere doctorandus wordt daarnaast eveneens begeleid door een begeleidingscommissie, welke bestaat uit de promotor(en) zoals gedefinieerd in artikel 19 en ten minste één ander lid dat in principe houder is van het diploma van doctor op proefschrift en bij voorkeur extern aan de vakgroep/onderzoeksgroep/VUB.

§2. De begeleidingscommissie wordt samengesteld door de Faculteitsraad, of, in het geval van een doctoraat in de kunsten of een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen, de ICDO, bij voorkeur bij de bespreking van de toelatingsaanvraag van de kandidaat en in elk geval binnen de 18 maanden na de eerste inschrijving van de doctorandus. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement kan de samenstelling en de werkwijze van de begeleidingscommissie nader specificeren.

Artikel 21 - Het Charter voor de Onderzoeker

§1. De promotor(en) is(zijn) verplicht de doctorandus te begeleiden en te stimuleren bij de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift. De promotor(en) moet(en) daarbij de principes opgenomen in "het Charter voor de Onderzoeker", toegevoegd als Bijlage II bij dit reglement, in acht nemen.

§2. De doctorandus is verplicht zijn promotor(en) regelmatig in te lichten over de vorderingen van zijn doctoraatsproefschrift.

§3. Bij niet naleven van de vermelde verplichtingen in het Charter voor de Onderzoeker kan (kunnen) de doctorandus of de promotor(en) dit aan de Decaan en/of de Ombudspersoon voor doctorandi meedelen.

Artikel 22 – Inbreuken op de wetenschappelijke integriteit

§1. De doctorandus dient zich te onthouden van het plegen van om het even welke vorm van inbreuk op de wetenschappelijke integriteit.

§2. Indien een inbreuk op wetenschappelijke integriteit wordt vastgesteld wordt hiervan een melding gemaakt bij het aanspreekpunt voor wetenschappelijke integriteit zoals beschreven in de regeling met betrekking tot inbreuken op de wetenschappelijke integriteit.

§3. Ingeval van een ernstig vermoeden van een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit door de doctorandus tijdens de voorbereiding van of in het neergelegde proefschrift kan deze inbreuk aanleiding geven tot een van volgende examentuchtsancties:

- 1° De verplichting het doctoraatsproefschrift zodanig te herwerken zodat het proefschrift geen plagiaat meer omvat;
- 2° De afwijzing van het doctoraatsproefschrift: de doctorandus wordt niet toegelaten tot het indienen of verdedigen van een proefschrift over hetzelfde of een sterk aanverwant onderwerp;
- 3° De afwijzing van het doctoraatsproject en de uitsluiting van de doctorandus: de doctorandus wordt niet toegelaten tot het indienen of verdedigen van een proefschrift over hetzelfde of een sterk aanverwant onderwerp en krijgt het verbod om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit voor een periode van een nader te bepalen aantal academiejaren.

§4. Vaststelling van een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit na de openbare verdediging van een doctoraatsproefschrift kan leiden tot de intrekking van de uitgereikte titel van doctor. De commissie kan eveneens examentuchtsancties opleggen zoals bedoeld in

paragraaf 3. De ernst van de overtreding en de strafmaat worden onder meer beoordeeld aan de hand van de volgende elementen:

- 1° De aard en omvang van het plagiaat;
- 2° De intentie om het bedrog te plegen.

§5. Indien het plagiaat wordt vastgesteld door de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit, formuleert deze Commissie een voorstel tot sanctie, dat voorgelegd wordt aan de Academische Raad. De Academische Raad neemt vervolgens de formele beslissing.

§6. Ingeval de doctorandus eveneens een personeelslid is van de VUB wordt er toepassing gemaakt van van de orde- en tuchtmaatregelen en het relevante personeelsreglement.

Artikel 23 - Opvolgingsverslag

§1. Elke doctorandus stelt jaarlijks een opvolgingsverslag op over de stand van zaken van zijn doctoraatsproefschrift. Uiterlijk op 30 april van ieder academiejaar bezorgt hij hiervan een kopie aan zijn promotor(en) en de Decaan en aan de voorzitter van de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging, die het op zijn beurt aan alle leden van de Commissie bezorgt. Dit verslag bevat ten minste vier luiken:

- 1° activiteiten van het afgelopen jaar (m.i.v. publicatielijst);
- 2° planning voor het volgende jaar;
- 3° eventuele probleemsignalering;
- 4° een rapport van de promotor over de activiteiten van de doctorandus.

§2. De vereiste concrete inhoud van het opvolgingsverslag kan verder worden uiteengezet in het aanvullend facultair doctoraatsreglement. De faculteiten kunnen daarnaast een uitbreiding van de bovenstaande vier luiken opleggen in het aanvullend facultair doctoraatsreglement. Dergelijke uitbreiding zal dan eveneens gelden voor het opvolgingsverslag op te stellen door de uitgaande doctorandus. Het opvolgingsverslag op te stellen door de inkomende doctorandus dient enkel de bovenstaande vier luiken te bevatten.

Facultaire aanvulling PE

DOCTORANDUS BEGELEIDT BIJ HET UITWERKEN VAN EEN DOCTORAAT VAN HOOGSTAANDE KWALITEIT BINNEN DE VASTGESTELDE TERMIJN. OM DIT MOGELIJK TE MAKEN IS HET VAN BELANG DAT DE DOCTORANDUS /-A ZIJN ONDERZOEKSHYPOTHESEN, -VRAAGSTELLINGEN EN -BEVINDINGEN GEREGELD KAN TOETSEN EN BESPREKEN MET DE PROMOTOR, VAKGENOTEN EN EXPERTEN.

HIEROVER BRENGT DE DOCTORANDUS /-A –ZOLANG HET DOCTORAAT NOG NIET WERD NEERGELEGD— VERSLAG UIT AAN DE HAND VAN HET HIERTOE VOORZIENE ONLINE FORMULIER. IN HET VERSLAG WORDT PRIORITAIR MELDING GEMAAKT VAN DE VOLGENDE DRIE ACTIVITEITEN:

A) TEN MINSTE JAARLIJKS EEN GRONDIGE RAPPORTERING EN BESPREKING OVER DE ONDERZOEKSRESULTATEN EN –KNELPUNTEN VOOR EEN PUBLIEK VAN VAKGENOTEN OP HET NIVEAU VAN DE FACULTEIT, VAKGROEP(EN), OF PANEL VAN EXPERTEN (DIE SPECIALIST ZIJN OP HET ONDERZOEKSGBIED VAN HET DOCTORAAT).

B) TEN MINSTE JAARLIJKS EEN OF MEER PRESENTATIES VAN ONDERZOEKSRESULTATEN OP NATIONALE EN INTERNATIONALE CONGRESSEN OP HET DOMEIN VAN HET DOCTORAAT (VOOR DOCTORANDI DIE WERKZAAM ZIJN AAN DE V.U.B.)

C) TEN MINSTE JAARLIJKS EEN FUNCTIONERINGSGESPREEK TUSSEN DE DOCTORANDUS /-A EN DE PROMOTOR, WAAR DE SUPERVISIE DOOR DE PROMOTOR (CF. PROFIEL VAN DE GOEDE PROMOTOR) EN DE ONDERZOEKSACTIVITEITEN, PLANNING EN VORDERINGEN VAN DE DOCTORANDUS /-A WORDEN BESPROKEN, PROBLEMEN WORDEN GESIGNALEERD, EN GEBIEDEN VOOR VERBETERING WORDEN GESUGGEREERD. TIJDENS DIT GESPREK KAN DE DOCTORANDUS DE AANWEZIGHEID VRAGEN VAN EEN OF MEERDERE ZAP-LEDEN VAN DE COMMISSIE VOOR DOCTORAATSOPVOLGING, OF VAN EEN EXTERNE PERSOON DIE (IN)DIRECT VERBONDEN IS MET HET DOCTORAATSONDERZOEK. HET VERSLAG VERMELDT DE CONCLUSIES UIT DIT GESPREK IN VERBAND MET DE STAND VAN ZAKEN VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT, DE VOOROPGESTELDE PLANNING VAN HET VOLGENDE JAAR, EN DE HAALBAARHEID VAN DEZE PLANNING EN VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT.

Artikel 24 - Evaluatie van de voortgang

§1. Ieder academiejaar bespreekt de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging de voortgang van de doctoraatsproefschriften. Zo de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging een kennelijk gebrek aan voortgang vaststelt, hoort zij de doctorandus en de promotor(en), eventueel – op vraag van de doctorandus – in het bijzijn van de Ombudspersoon voor doctorandi.

§2. De commissie brengt hierover uiterlijk op 15 juni verslag uit bij de OZR. In dit verslag formuleert de commissie op gemotiveerde en gedetailleerde wijze een advies met betrekking tot de herinschrijving van de doctoraatsstudenten. Dit advies kan positief, negatief of uitgesteld zijn.

§3. De (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging kan tot uiterlijk 31 augustus een nieuw advies aan de OZR richten voor de eerder uitgestelde dossiers.

§4. OZR beslist over de toelating tot herinschrijving van doctoraatsstudenten op basis van zijn voortgangsrapporten.

Artikel 25 - Geschil

In geval van een geschil tijdens de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift tussen de promotor(en) en de doctorandus of tussen de promotor(en)/doctorandus en de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging, dient, onverminderd het bepaalde in artikel 13 van dit reglement, als volgt te worden behandeld:

- 1° de Decaan en/of de Ombudspersoon voor doctorandi verlenen hun bijstand voor bemiddeling;
- 2° indien deze bemiddeling niet tot resultaat leidt, beslist de Academische raad op verzoek van de promotor(en) of van de doctorandus, na alle partijen gehoord te hebben, of, en eventueel onder welke voorwaarden, de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift al dan niet wordt verder gezet.

Artikel 26 - Ondersteuning doctorandus

In het kader van de begeleiding van de doctorandus biedt de VUB de volgende ondersteuning aan:

1° De invoering van een online persoonlijk documentatiesysteem van het onderzoekstraject:

De universiteit biedt de doctorandus een elektronisch portfoliosysteem (persoonlijk documentatiesysteem van het onderzoekstraject) aan dat hem toelaat:

- a. online de noodzakelijke informatie te verzamelen voor de jaarlijkse verslaggeving aan de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging inzake de voortgang van het doctoraat;
- b. online optionele informatie vast te leggen betreffende geleverde prestaties voor de universiteit en de wetenschappen, in de marge van het eigen onderzoek;
- c. naar de toekomstige werkgever toe een dossier te ontwikkelen dat een concreet en overtuigend beeld geeft van het doctoraatstraject.

2° De organisatie van zowel discipline- als niet-disciplinegebonden workshops, seminaries e.d. waarbij onderzoeksondersteunende en generieke vaardigheden worden getraind.

3° De inventarisering en bekendmaking van een selectie van workshops, seminaries e.d. waarbij onderzoeksondersteunende en generieke vaardigheden worden getraind.

4° Het uitreiken van attesten en het "Getuigschrift van de Doctoraatsopleiding":

Met het "getuigschrift van de Doctoraatsopleiding" wordt de succesvolle beëindiging van de Doctoraatsopleiding VUB ten belope van 60 studiepunten vastgesteld, overeenkomstig artikel 4 van het *Besluit inzake het inrichten van de Doctoraatsopleiding*. Het betreft een document ondertekend door de rector van de VUB. Het getuigschrift bevat een overzicht van activiteiten van de doctorandus die deel uitmaakten van het onderzoek of zich in de marge daarvan situeerden en dit in het kader van de Doctoraatsopleiding. De basis voor dit overzicht is het persoonlijk documentatiesysteem, waarvan de ingebrachte activiteiten door de promotor jaarlijks goedgekeurd werden. Doctorandi die niet de volledige Doctoraatsopleiding VUB ten belope van 60 studiepunten hebben afgelegd, ontvangen op hun vraag na de (vroegtijdige) beëindiging van het doctoraatstraject een attest met een overzicht van activiteiten van de doctorandus die deel uitmaakten van het onderzoek of zich in de marge daarvan situeerden. De basis voor dit overzicht is het persoonlijk documentatiesysteem, waarvan de ingebrachte activiteiten door de promotor jaarlijks goedgekeurd werden.

Afdeling V. Procedure van het doctoraatsexamen

Artikel 27 - Neerlegging

§1. Wanneer de doctorandus het doctoraatsexamen wenst af te leggen, dient hij bij de Decaan een schriftelijke aanvraag in, mede ondertekend door de promotor(en). Deze aanvraag vermeldt de titel van het proefschrift.

§2. Doctorandi die een doctoraat in de Interdisciplinaire Studies of een doctoraat in de Kunsten voorbereiden, dienen hun schriftelijk aanvraag te richten aan de Decaan van de faculteit waaraan hun ZAP-promotor in hoofdorde verbonden is.

§3. Bij de aanvraag dient de doctorandus zijn doctoraatsproefschrift in minstens 1 gedrukt exemplaar neer te leggen op het secretariaat van de faculteit. De faculteit kan het aantal exemplaren in het aanvullend facultair doctoraatsreglement uitbreiden. De doctorandus dient bij de aanvraag zijn doctoraatsproefschrift eveneens in elektronische vorm neer te leggen, zoals nader uiteengezet in artikel 28 hieronder.

Facultaire aanvulling PE

BIJ DE AANVRAAG DIENT DE DOCTORANDUS HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT IN EVENVEEL GEDRUKTE EXEMPLAREN ALS ER LEDEN VAN DE DOCTORAATSJURY ZIJN, PLUS 1 EXTRA EXEMPLAAR NEER TE LEGGEN OP HET SECRETARIAAT VAN DE FACULTEIT. NA TOESTEMMING TE HEBBEN ONTVANGEN VOOR DE OPENBARE VERDEDIGING (NA DE INTERNE VERDEDIGING) DIENEN NOG 2 EXTRA GEDRUKTE EXEMPLAREN NEERGELEGD TE WORDEN OP HET SECRETARIAAT VAN DE FACULTEIT.

§4. Bovenstaande verplichtingen gelden evenzeer voor de doctorandus in het kader van een gezamenlijk doctoraat, indien de doctorandus het doctoraatsexamen aan de VUB openbaar wenst te verdedigen. De verplichte neerlegging van het doctoraatsproefschrift in elektronische vorm geldt echter voor alle doctorandi in het kader van een gezamenlijk doctoraat, ongeacht de locatie van de openbare verdediging.

§5. In de gevallen waarin het volgen van (een deel van) de Doctoraatsopleiding door het aanvullend facultair doctoraatsreglement verplicht werd gesteld, dient de doctorandus (dit deel van) de Doctoraatsopleiding met goed gevolg te hebben voltooid, vooraleer de openbare verdediging van het doctoraatsproefschrift kan plaatsvinden.

§6. De doctorandus wordt slechts tot de openbare verdediging van zijn doctoraatsproefschrift toegelaten wanneer hij bij de neerlegging van zijn proefschrift conform de voorgaande alinea's een verklaring heeft ondertekend, waarvan een typeformulier in Bijlage III van dit reglement is opgenomen, waarin hij de VUB de in artikel 28 vermelde gebruiksrechten verleent op het proefschrift waarmee hij tot de openbare verdediging wordt toegelaten.

Artikel 28 - Eigendomsrechten

§1. De doctorandus behoudt alle auteursrechten die op zijn proefschrift rusten.

§2. De doctorandus verleent de VUB op onherroepelijke wijze de niet-exclusieve toestemming om het doctoraat, in de versie zoals ze overeenkomstig voorgaand artikel 27 is neergelegd ten behoeve van de openbare verdediging ervan, in zijn geheel en ongewijzigd, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, te reproduceren en aan het publiek mee te delen op alle volgende wijzen:

1° op papier:

Het proefschrift mag in papieren vorm beschikbaar gesteld worden in de lokalen van de universiteitsbibliotheek van de VUB zodat bezoekers het ter plaatse kunnen raadplegen.

2° in elektronische vorm:

- a. Ter bewaring in het elektronisch archief van de universiteitsbibliotheek van de VUB.
- b. Ter raadpleging via speciale terminals in de lokalen van de universiteitsbibliotheek van de VUB.
  - i. De VUB verbindt er zich toe alle nodige en redelijkerwijs mogelijke inspanningen te leveren om het proefschrift op adequate wijze te voorzien van een technische bescherming tegen de mogelijkheid om het proefschrift te downloaden, te printen en/of te verzenden naar derden.
  - ii. Het proefschrift mag eveneens gereproduceerd worden om de volledige tekst te indexeren en doorzoekbaar te maken, zelfs al wordt de volledige tekst niet beschikbaar gesteld.
- c. Terbeschikkingstelling van het publiek online.

Bij de neerlegging van het proefschrift heeft de doctorandus de **keuze** om het proefschrift onmiddellijk geheel of gedeeltelijk beschikbaar te stellen via een publiek toegankelijk netwerk (via internet). De modaliteiten van deze beschikbaarheid zal hij aangeven op het formulier waarvan sprake in artikel 27, §6. De bibliografische beschrijving van het proefschrift (zoals titel, auteur, jaar, de korte inhoud of abstract indien die beschikbaar is, enz.) zal evenwel steeds onmiddellijk worden opgenomen in de (online) bibliotheekcatalogus van de universiteitsbibliotheek van de VUB.

Vanaf de publieke verdediging van het proefschrift heeft de doctorandus twee jaar om het proefschrift te exploiteren, al dan niet op commerciële wijze, en om het in al dan niet bewerkte of herwerkte vorm te reproduceren en mee te delen aan het publiek. Indien het binnen deze termijn van twee jaar niet (al dan niet commercieel) is gepubliceerd, dan heeft de VUB het recht om het proefschrift in zijn geheel te reproduceren en aan het publiek mee te delen door het (zonder winstoogmerk) beschikbaar te stellen aan het publiek via een open netwerk (bijvoorbeeld het internet). Deze termijn kan verlengd worden indien de doctorandus hiervoor een gegronde reden kan aanvoeren (bijvoorbeeld door overlegging van een ondertekend uitgavecontract, waarin een conform de eerlijke beroepsgebruiken een redelijke termijn is voorzien om het overeengekomen aantal exemplaren van het proefschrift te produceren en te verdelen, ook al werd de uitgave nog niet gerealiseerd).

§3. Het gebruik van het proefschrift in elektronische vorm overeenkomstig dit artikel impliceert dat het kan gereproduceerd worden op alle mogelijke digitale dragers zodat het kan gebruikt worden volgens de regels van de kunst. In functie van technologische evoluties mag het proefschrift op enigerlei wijze gereproduceerd en technisch bijgewerkt worden om het in dit artikel toegestane gebruik met de meest geschikte technieken te verzekeren.

§4. Deze niet-exclusieve licentie geldt wereldwijd en voor de volledige beschermingstermijn van het auteursrecht en alle andere op het proefschrift rustende intellectuele en commerciële eigendomsrechten.

§5. Voor geen van de hierboven aan de VUB verleende gebruiksrechten zal de doctorandus een vergoeding ontvangen.

§6. De doctorandus garandeert dat hij aan derden geen exploitatierechten zal verlenen of verleend heeft die onverenigbaar zijn met de gebruiksrechten die hij aan de VUB heeft verleend.

§7. De doctorandus garandeert dat hij de auteur is van het proefschrift en dat hij, waar nodig, de toestemming verkregen heeft om beschermd materiaal van derden (bijvoorbeeld teksten, grafieken, afbeeldingen, opnamen, enz.) in het proefschrift op te nemen en de VUB de hiervoor vermelde gebruiksrechten te verlenen.

§8. De doctorandus vrijwaart de VUB zonder beperking tegen alle mogelijke aanspraken van derden (bijvoorbeeld voor inbreuken op intellectuele eigendomsrechten, persoonlijkheidsrechten, enz.).

§9. Het artistieke gedeelte van het proefschrift van het doctoraat in de Kunsten wordt vrijgesteld van de in dit artikel vermelde noodzaak om een niet-exclusieve toestemming te verlenen om het doctoraat te reproduceren en aan het publiek mee te delen. Het verlenen van deze toestemming wordt nastrevenswaardig geacht maar niet verplicht gesteld.

Artikel 29 - Bewaring van het doctoraatsproefschrift

§1. Eén exemplaar van het doctoraatsproefschrift blijft op het secretariaat van de faculteit ter beschikking van de leden van het Zelfstandig Academisch Personeel. Na de openbare verdediging wordt, indien de doctorandus tot doctor wordt geproclameerd, door het faculteitssecretariaat een exemplaar in de bibliotheek van de universiteit gedeponneerd. Dit exemplaar wordt onder dezelfde voorwaarden bekend gemaakt als aangegeven in het typeformulier van artikel 27 §6. Indien de doctorandus niet tot doctor wordt geproclameerd, wordt het exemplaar van het proefschrift bestemd voor de bibliotheek bewaard in de archieven van de faculteit.

§2. Het bovenstaande geldt eveneens ingeval van een gezamenlijk doctoraat, ongeacht de locatie van de openbare verdediging.

Artikel 30 - Taalgebruik

§1. Het doctoraatsproefschrift wordt in het Nederlands of het Engels opgesteld en verdedigd. Voor zover het doctoraatsproefschrift een andere taal tot voorwerp heeft, mag het in deze taal gesteld worden.

§2. De verdediging verloopt in het Nederlands of het Engels.

§3. Op aanvraag van de doctorandus en mits toestemming van de Faculteitsraad mag het doctoraatsproefschrift ook in een andere taal dan het Nederlands of het Engels gesteld en verdedigd worden.

§4. Het gezamenlijk doctoraat wordt gesteld en verdedigd in de taal bepaald in het door alle betrokken partijen ondertekende contract betreffende het gezamenlijke doctoraat.

§5. Indien het doctoraatsproefschrift in een andere taal dan het Nederlands wordt gesteld en verdedigd, dient de doctorandus een samenvatting in de Nederlandse taal te voorzien.

Artikel 31 - Doctoraatsjury

§1. Op voorstel van de promotor(en), stelt de Faculteitsbestuur een doctoraatsjury samen. Indien het een doctoraat in de kunsten betreft dat in samenwerking met de EhB tot stand is gekomen, is dit voorstel vergezeld van het niet-bindend advies van het Kunstenplatform Brussel,

§2. De doctoraatsjury bestaat uit ten minste drie leden van het Zelfstandig Academisch Personeel van de VUB en ten minste twee externe leden. In principe wordt de jury zodanig samengesteld dat er minstens 1 persoon van het ander geslacht deel van uitmaakt. Afwijkingen hierop dienen gemotiveerd te worden.

§3. Alle leden zijn in principe houder van het diploma van doctor met proefschrift. Afwijkingen hierop dienen gemotiveerd te worden.

§4. De doctoraatsjury bestaat uit niet meer dan acht stemmen. De begeleidingscommissie mag niet de meerderheid van de stemmen vormen in de doctoraatsjury. De promotor(en) maakt (maken) deel uit van de jury, en indien er meerdere promotoren zijn hebben die promotoren samen één stem. De stemmen van de leden van de VUB dienen echter ten allen tijde de meerderheid der uitgebrachte stemmen te vormen.

§4. De voorzitter, door de Faculteitsraad aangesteld onder de leden van de doctoraatsjury, mag onder geen beding promotor van de doctorandus zijn.

§5. Indien het gaat om een interdisciplinair doctoraat over de faculteitgrenzen heen, dient van elke faculteit betrokken bij het interdisciplinaire doctoraat ten minste één lid van het Zelfstandig Academisch Personeel in de doctoraatsjury te zetelen.

§6. De doctoraatsjury van een gezamenlijk doctoraat bestaat uit de promotoren en daarnaast minstens vier andere stemmen. Elke partnerinstelling wordt in deze doctoraatsjury

vertegenwoordigd door minstens twee stemmen, waaronder de promotor. Daarnaast dienen minstens twee externe leden in de doctoraatsjury te zetelen die aan geen van de partnerinstellingen verbonden zijn. De leden verbonden aan de VUB worden door de Faculteitsraad aangesteld. De voorzitter en de externe leden van deze doctoraatsjury worden aangeduid overeenkomstig de bepalingen van het contract betreffende het gezamenlijke doctoraat.

§7. Indien de doctorandus aantoonbaar dat er ernstige belangenconflicten bestaan met één van de juryleden kan hij de faculteitsraad via een gemotiveerd verzoek om vervanging vragen.

Artikel 32 - Beoordelingstermijn van het doctoraatsproefschrift

§1. De doctoraatsjury beschikt over twee maanden om het haar voorgelegde doctoraatsproefschrift te onderzoeken en tot een besluit te komen.

§2. Met eenparigheid van stemmen kan de doctoraatsjury deze periode met ten hoogste één maand inkorten of, met de instemming van de doctorandus, met ten hoogste één maand verlengen. Deze verlenging moet met redenen worden omkleed.

Artikel 33 - Overleg- en beoordelingsprocedure

§1. Bij het verstrijken van de termijn bepaald in het vorige artikel, starten de juryleden een overleg- en beoordelingsprocedure die uit twee fasen bestaat:

- 1° fase 1: de juryleden overleggen onderling. Dit kan schriftelijk en/of mondeling gebeuren.
- 2° fase 2: de interne verdediging, waarbij de juryleden de doctorandus ondervragen en deze zich kan verdedigen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van interactieve elektronische communicatiemiddelen zoals chat, teleconferencing...

Facultaire aanvulling PE

MET HET OOG OP HET VOORBEREIDEN VAN DE INTERNE VERDEDIGING DIENEN ALLE JURYLEDEN TEN LAATSTE ZEVEN DAGEN VOOR DE INTERNE VERDEDIGING HUN BELANGRIJKSTE VRAGEN AAN DE VOORZITTER VAN DE DOCTORAATSJURY OVER TE MAKEN. DEZE WORDEN VERVOLGENS GEANONIMISEERD AAN DE DOCTORANDUS/-A OVERGEMAAKT

§2. Vervolgens neemt de doctoraatsjury een beslissing en deelt zij de doctorandus het resultaat van haar bevindingen mee:

- 1° Indien de doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift openbaar kan worden verdedigd, bepaalt de voorzitter van de doctoraatsjury de dag waarop deze openbare verdediging zal plaatsvinden en treft de nodige maatregelen tot bekendmaking van deze datum. De dag waarop de openbare verdediging zal plaatsvinden, ligt ten laatste één maand na de beslissing tot toelating tot de openbare verdediging.

Facultaire aanvulling PE

DE DAG WAAROP DE OPENBARE VERDEDIGING ZAL PLAATSVINDEN LIGT TEN VROEGSTE ACHT DAGEN NA DE INTERNE VERDEDIGING.

- 2° Indien de doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift moet worden bijgewerkt, wordt de procedure geschorst en wordt er vanaf de indiening van het bijgewerkte doctoraatsproefschrift gehandeld overeenkomstig artikel 32.
- 3° Indien de doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift niet kan worden verdedigd, wordt de in dit artikel uiteengezette procedure stopgezet. De doctoraatsjury kan in dat geval de (Interdisciplinaire) Commissie voor de Doctoraatsopvolging verzoeken de OZR te adviseren een herinschrijving te weigeren overeenkomstig de bepalingen van artikel 24.

Bij staking van stemmen valt de beslissing in het voordeel van de doctorandus.

§3. In alle gevallen brengt de doctoraatsjury schriftelijk de individuele beoordelingen van haar leden, het verslag van haar bevindingen en haar besluit ter kennis van de doctorandus.

Artikel 34 - Aanwezigheidsquorum

De doctoraatsjury kan niet geldig bijeenkomen en beraadslagen over het al dan niet toelaten tot de openbare verdediging als niet ten minste de helft van de stemmen aanwezig is. Voor het vereiste quorum worden de leden die een schriftelijk advies hebben ingediend eveneens in aanmerking genomen.

Artikel 35 - Aankondiging

§1. Het faculteitssecretariaat zorgt voor de aankondiging van de openbare verdediging op de VUB-website. Het staat elke faculteit vrij om in het aanvullend facultair doctoraatsreglement te voorzien op welke bijkomende wijzen de aankondiging van de openbare verdediging kan worden georganiseerd.

§2. De aankondiging, die ten minste acht dagen vóór de openbare verdediging geschiedt, omvat minstens de naam van de doctorandus, de titel van het doctoraatsproefschrift, dag, uur en de plaats waar de verdediging in het openbaar zal geschieden.

§3. De doctorandus stelt eveneens een beknopt populair wetenschappelijk abstract van het doctoraatsproefschrift op in het Nederlands en het Engels, goedgekeurd door de promotor. Deze tekst van 200 à 500 woorden wordt uiterlijk drie weken voor de openbare verdediging aan de Expertisecel Wetenschapscommunicatie bezorgd. Deze tekst kan worden gebruikt in het kader van persmededelingen en aankondigingen.

Artikel 36 - Locatie van de openbare verdediging

§1. De openbare verdediging vindt in principe plaats in de lokalen van de VUB. Afwijkingen hierop dienen goedgekeurd te worden door de Faculteitsraad.

§2. De verdediging van een gezamenlijk doctoraat vindt plaats in de lokalen van de thuisinstelling van de doctorandus, tenzij in het contract betreffende het gezamenlijke doctoraat anders werd overeengekomen.

Artikel 37 - Inhoud en verloop van de openbare verdediging

§1. De openbare verdediging duurt ten minste één uur en ten hoogste twee uur. Zij omvat minstens een korte samenvatting van het doctoraatsproefschrift, gericht tot de doctoraatsjury en het lekenpubliek, gevolgd door een discussie.

§2. In het geval van een doctoraat in de kunsten zijn de toonmomenten die deel uitmaken van het doctoraatsexamen niet gebonden aan de bovenvermelde tijdsrestricties.

§3. De doctoraatsjury, alsook het publiek heeft het recht de doctorandus te ondervragen. Deze laatste moet zich tegen de bedenkingen verdedigen.

Afdeling VI. Deliberatie en proclamatie

Artikel 38 - Aanwezigheidsquorum

De doctoraatsjury kan niet geldig beraadslagen over het al dan niet geslaagd zijn van de doctorandus en de eventuele toe te kennen graad als niet ten minste de helft van de stemmen aanwezig is. Er wordt voor het bereiken van dit quorum enkel rekening gehouden met de aanwezige leden.

Artikel 39 - Beraadslaging

Onmiddellijk na de openbare verdediging gaat de doctoraatsjury over tot de beraadslaging in besloten kring over het verlenen van de academische graad van doctor en, indien voorzien in het aanvullend facultair doctoraatsreglement, de toe te kennen graad.

Artikel 40 - Beoordeling

De doctoraatsjury verklaart de doctorandus al dan niet geslaagd, bij meerderheid der aanwezige stemmen, rekening houdend met de inhoudelijke wetenschappelijke waarde van het doctoraatsproefschrift en de wijze waarop de doctorandus zich heeft verdedigd. Bij staking van stemmen valt de beslissing in het voordeel van de doctorandus.

Artikel 41 - Graden

Indien de doctorandus geslaagd wordt verklaard door de doctoraatsjury zal deze hierbij geen graad toekennen, tenzij daarin wordt voorzien door het aanvullend facultair

doctoraatsreglement. In dat geval vermeldt de jury of de doctorandus is geslaagd op voldoende wijze, met onderscheiding, met grote onderscheiding of met de grootste onderscheiding.

Artikel 42 - Proclamatie

De voorzitter van de doctoraatsjury gaat onmiddellijk na de deliberatie over tot de proclamatie. Hij verklaart in het openbaar dat alle decretale en reglementaire voorschriften werden nageleefd.

Afdeling VII. Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 43 - Bekendmaking

Ter gelegenheid van de toelating tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift bedoeld in artikel 17, ontvangt de doctorandus een exemplaar van dit Centraal Reglement voor de Toekenning van de Academische Graad van Doctor, alsook van het toepasselijke aanvullend facultair doctoraatsreglement. Daarnaast ontvangt de doctorandus ook een exemplaar van "het charter van de onderzoeker", opgenomen als Bijlage II bij dit reglement.

Artikel 44 - Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking na goedkeuring door de Academische Raad .

BIJLAGE I De academische graden van doctor

De VUB reikt de volgende academische graden van doctor uit:

	Nederlandse benaming	Engelse benaming
1	Doctor in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen	Doctor of Philosophy and Moral Sciences
2	Doctor in de taalkunde	Doctor of Linguistics
3	Doctor in de letterkunde	Doctor of Literary Studies
4	Doctor in de taal- en letterkunde	Doctor of Linguistics and Literary Studies
5	Doctor in de toegepaste taalkunde	Doctor of Applied Language Studies
6	Doctor in de geschiedenis	Doctor of History
7	Doctor in de kunstwetenschappen en de archeologie	Doctor of Art Studies and Archaeology
8	Doctor in de kunstwetenschappen en de archeologie: cultureel erfgoed studies	Doctor of Art Studies and Archaeology: Cultural Heritage Studies
9	Doctor in de rechten	Doctor of Laws
10	Doctor in het notariaat	Doctor of Notarial Law
11	Doctor in de criminologische wetenschappen	Doctor of Criminology
12	Doctor in de psychologische wetenschappen	Doctor of Psychology
13	Doctor in de pedagogische wetenschappen	Doctor of Educational Sciences
14	Doctor in de pedagogische wetenschappen: agogische wetenschappen	Doctor of Adult Educational Sciences
15	Doctor in de economische wetenschappen	Doctor of Economics
16	Doctor in de toegepaste economische wetenschappen	Doctor of Business Economics
17	Doctoraat in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	Doctor of Business Economics
18	Doctor in de politieke wetenschappen	Doctor of Political Science
19	Doctoraat in de sociale wetenschappen: sociologie	Doctor of Sociology
20	Doctor in de media- en communicatiestudies	Doctor of Media and Communication Studies
21	Doctor in de media- en communicatiestudies: journalistieke studies	Doctor of Media and Communication Studies: Journalism Studies
22	Doctor in de bewegings- en sportwetenschappen	Doctor in Movement and Sport Sciences
23	Doctor in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie	Doctor in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy
24	Doctor in de wetenschappen	Doctor of Sciences
25	Doctor in de bio-ingenieurswetenschappen	Doctor of Bio-Engineering Sciences
26	Doctor in de ingenieurswetenschappen	Doctor of Engineering Sciences
27	Doctor in de industriële ingenieurswetenschappen	Doctor of Engineering Technology
28	Doctor in de medische wetenschappen	Doctor of Medical Sciences
29	Doctor in de biomedische wetenschappen	Doctor of Biomedical Sciences
30	Doctor in de sociale gezondheidswetenschappen	Doctor of Social Health Sciences
31	Doctor in de verpleeg- en vroedkunde	Doctor of Nursing and Obstetrics
32	Doctor in de tandheelkunde	Doctor of Dentistry
33	Doctor in de farmaceutische wetenschappen	Doctor of Pharmaceutical Sciences
34	Doctor in de gerontologie	Doctor of Gerontology
35	Doctor in de menselijke ecologie	Doctor of Human Ecology
36	Doctor in de kunsten	Doctor of Arts
37	Doctor in de interdisciplinaire studies	Doctor of Interdisciplinary Studies

BIJLAGE II HET CHARTER VOOR DE ONDERZOEKER

CONTEXT

De VUB heeft in december 2005 de aanbevelingen van de Europese Commissie van 11 maart 2005 betreffende het Europese Handvest voor Onderzoekers en betreffende een Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers onderschreven.

In 2011 bekam de VUB het HR Excellence in Research label, na de verdere interne implementatie van het Europese Handvest voor Onderzoekers en van de 'Code of Conduct for Researchers' van de EU. Het Europese Handvest vormt het raamwerk voor het VUB personeelsbeleid inzake onderzoek. De algemene beginselen en vereisten, vermeld in dit Europese Charter, worden dan ook opgenomen als basis voor een goede wetenschappelijke praktijk en cultuur.

De VUB heeft in haar onderzoeksbeleid permanent aandacht voor het behouden en bevorderen van een goede wetenschappelijke praktijk. Bewustmaking en preventie, maar ook het hanteren van een procedure tot behandeling van klachten inzake inbreuken op de wetenschappelijke integriteit, maken deel uit van dit onderzoeksbeleid.

Een andere belangrijke pijler van het onderzoeksbeleid is bewustmaking via de opleiding van de (PhD) vorser.

Dit Handvest wordt eveneens opgesteld in het kader van de voorwaarden geformuleerd in CAO IV van het Hoger Onderwijs en in bijzonder inzake:

- het blijvend sensibiliseren, vormen en responsabiliseren van vorsers inzake de correcte wetenschappelijke praktijk;
- de verwachtingen die doctorandi, promotoren en andere stakeholders hebben ten overstaan van elkaar met betrekking tot de wetenschappelijke praktijk in het algemeen en met betrekking tot het doctoraat in het concreet.

In deze tekst wordt beschreven wat wordt verstaan onder 'inbreuken op de wetenschappelijke integriteit'. Daarnaast wordt in detail beschreven wat wordt verstaan onder 'goede wetenschappelijke praktijk', uitgaande van een aantal profielschetsen, m.n.

- Profiel van de goede onderzoeker
- Profiel van de goede wetenschappelijke auteur
- Profiel van de goede peer reviewer
- Profiel van de goede promotor

Inhoudstafel

I. ALGEMENE BEGINSELEN.....	29
EUROPEES CHARTER VAN DE ONDERZOEKER.....	29
PERSONEELSREGLEMENTEN VUB	31
ONDERZOEKSBELEID.....	31
II. INBREUK OP DE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT	32
DEFINITIE	32
III. GOEDE WETENSCHAPPELIJKE PRAKTIJK.....	33
IV. DE GOEDE ONDERZOEKER.....	34
PUBLICATIE, EEN MORELE PLICHT	34
INTERNATIONALE SCREENING & ZICHTBAARHEID	35
OCTROOLITERATUUR	35
V. PROFIEL VAN DE GOEDE ONDERZOEKER	35
VI. DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR	36
VII. PROFIEL VAN DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR.....	37
VIII. PROFIEL VAN DE GOEDE PEER REVIEWER	38
IX. PROFIEL VAN DE GOEDE PROMOTOR.....	38

I. ALGEMENE BEGINSELEN

Europees Charter van de Onderzoeker

Het Europese Handvest van de Onderzoeker gaat uit van volgende algemene principes :
Uittreksel uit 'The European Charter for Researchers – The Code of Conduct for Recruitment of Researchers' (ISBN 92-894-9311-9):

General Principles and Requirements applicable to Researchers:

Vrijheid van onderzoek

Onderzoekers moeten hun onderzoek richten op het welzijn van de mensheid en op het verleggen van de grenzen van de wetenschappelijke kennis, en genieten hierbij de vrijheid van gedachten en meningsuiting en de vrijheid om methoden te identificeren voor het oplossen van problemen, overeenkomstig erkende ethische beginselen en praktijken.

Onderzoekers zouden echter de beperkingen aan deze vrijheid moeten erkennen die kunnen ontstaan uit bijzondere omstandigheden in verband met onderzoek (inclusief supervisie/begeleiding/beheer) of operationele beperkingen, bijvoorbeeld om budgettaire of infrastructurale redenen of, met name in de industriële sector, om redenen van bescherming van de intellectuele eigendom. Dergelijke beperkingen mogen evenwel niet indruisen tegen erkende ethische beginselen en praktijken, waaraan onderzoekers zich dienen te houden.

Ethische beginselen

Onderzoekers dienen zich te houden aan de aan hun discipline(s) eigen erkende ethische praktijken en fundamentele ethische beginselen en aan de ethische normen zoals vastgelegd in de verschillende nationale, sectorale of institutionele ethische codes.

Professionele verantwoordelijkheid

Onderzoekers moeten hun uiterste best doen om ervoor te zorgen dat hun onderzoek relevant is voor de samenleving en geen onderzoek dupliceert dat eerder elders is verricht.

Zij moeten alle vormen van plagiaat vermijden en zich houden aan het beginsel van intellectuele eigendom en gezamenlijke gegevenseigendom bij onderzoek dat is uitgevoerd in samenwerking met superviseur(s) en/of andere onderzoekers. De noodzaak om nieuwe waarnemingen te valideren door aan te tonen dat experimenten reproduceerbaar zijn mag niet worden geïnterpreteerd als plagiaat, mits de te bevestigen gegevens expliciet worden genoemd. Onderzoekers moeten ervoor zorgen dat, indien enig aspect van hun werk wordt gedelegeerd, de persoon aan wie het wordt gedelegeerd de bekwaamheid bezit om het uit te voeren.

Professionele houding

Onderzoekers moeten op de hoogte zijn van de strategische doelstellingen van hun onderzoeksomgeving en financieringsmechanismen en moeten alle nodige goedkeuringen hebben alvorens hun onderzoek te starten of ter beschikking gestelde hulpbronnen te gaan gebruiken.

Zij moeten hun werkgevers, financiers of superviseurs op de hoogte brengen wanneer hun onderzoeksproject wordt vertraagd, opnieuw gedefinieerd of voltooid, of verwittigen indien het om welke reden dan ook vroeger moet worden beëindigd of wordt opgeschort.

Contractuele en wettelijke verplichtingen

Onderzoekers op alle niveaus moeten bekend zijn met de nationale, sectorale of institutionele regelingen met betrekking tot opleidings- en/of arbeidsvoorwaarden. Daartoe behoren regelingen inzake intellectuele eigendomsrechten en de vereisten en voorwaarden van enige sponsor of financiers, onafhankelijk van de aard van hun contract. Onderzoekers moeten zich aan dergelijke regelingen houden door de vereiste resultaten (bijvoorbeeld proefschrift, publicaties, octrooien, rapporten, ontwikkeling van nieuwe producten, enz.) te leveren zoals geregeld in de bepalingen van het contract of een equivalent document.

Verantwoordingsplicht

Onderzoekers moeten er zich bewust van zijn dat zij verantwoording schuldig zijn aan hun werkgevers, financiers of andere gerelateerde publieke of particuliere instanties alsook, op meer ethische gronden, aan de samenleving in haar geheel. In het bijzonder zijn onderzoekers gefinancierd met publieke middelen eveneens verantwoording schuldig voor het efficiënte gebruik van belastinggeld. Bijgevolg zouden zij zich dienen te houden aan de beginselen van deugdelijk, transparant en efficiënt financieel beheer en mee te werken bij geautoriseerde audits van hun onderzoek, ongeacht of deze worden uitgevoerd door hun werkgevers/financiers dan wel door ethische comités.

De methoden van verzameling en analyse, de output en, voor zover van toepassing, details betreffende de gegevens moeten openstaan voor intern en extern onderzoek, telkens wanneer dat nodig is en zoals gevraagd door de bevoegde autoriteiten.

Goede praktijken in onderzoek

Onderzoekers moeten te allen tijde veilige werkpraktijken volgen, in lijn met nationale wetgeving, inclusief het nemen van de nodige voorzorgsmaatregelen met het oog op gezondheid en veiligheid en schadeherstel bij belangrijke calamiteiten in zake de informatietechnologie, bijvoorbeeld door het opstellen van de juiste back-upstrategieën. Zij moeten ook op de hoogte zijn van de vigerende nationale wettelijke vereisten betreffende gegevensbescherming en geheimhouding, en de noodzakelijke stappen ondernemen om daaraan te allen tijde te voldoen.

Verspreiding, benutting van resultaten

Alle onderzoekers zouden er zorg voor moeten dragen, in overeenstemming met hun contractuele regelingen, dat de resultaten van hun onderzoek worden verspreid en benut, bijvoorbeeld bekendgemaakt, overgedragen aan andere onderzoeksomgevingen of, in voorkomende gevallen, op de markt gebracht. In het bijzonder van ervaren onderzoekers wordt verwacht dat zij het voorbeeld geven door ervoor te zorgen dat onderzoek vruchtbaar is en dat resultaten economisch of maatschappelijk worden benut of toegankelijk worden gemaakt voor het publiek (of beide) telkens wanneer zich de gelegenheid voordoet.

Publieke betrokkenheid

Onderzoekers zouden er zorg voor moeten dragen dat de samenleving in haar totaliteit op zodanige wijze met hun onderzoeksactiviteiten bekend wordt gemaakt dat deze te begrijpen zijn door niet-specialisten, waarmee het publieke begrip van wetenschap verbeterd wordt. Directe betrokkenheid met het publiek zal onderzoekers helpen bij het beter begrijpen van het publieke belang bij prioriteiten in zake wetenschap en technologie en ook van datgene wat het publiek bezighoudt.

Relatie met superviseurs

Onderzoekers moeten in hun opleidingsfase een gestructureerde en regelmatige relatie met hun supervisor(s) en faculteits/vakgroepvertegenwoordiger(s) tot stand brengen om ten volle van hun relatie met hen te kunnen profiteren.

Dit impliceert het houden van staten van alle werkvoortgang en onderzoeksbevindingen, het verkrijgen van terugkoppeling door middel van rapporten en seminars, het toepassen van dergelijke terugkoppeling en het werken in overeenstemming met overeengekomen schema's, mijlpalen, prestaties en/of onderzoeksoutput.

Supervisie en beheersplichten

Ervaren onderzoekers moeten speciale aandacht besteden aan hun veelzijdige rol als supervisor, mentor, loopbaanadviseur, leider, projectcoördinator, beheerder of wetenschapscommunicator. Zij zouden deze opdrachten moeten uitvoeren volgens de hoogste beroepsstandaarden. Met betrekking tot hun rol als supervisor of mentor van onderzoekers zouden ervaren onderzoekers een constructieve en positieve relatie moeten opbouwen met beginnende onderzoekers, ten einde de voorwaarden te stellen voor efficiënte kennisoverdracht en voor de verdere succesvolle ontwikkeling van de loopbaan van onderzoekers.

Voortgezette professionele ontwikkeling

Onderzoekers in alle stadia van de loopbaan zouden er naar moeten streven om voortdurend beter te worden door regelmatig hun vaardigheden en bekwaamheden bij te werken en uit te breiden. Dit kan op verschillende manieren worden bereikt inclusief, maar niet beperkt tot, formele opleiding, workshops, conferenties en e-leren.

Personeelsreglementen VUB

De leden van het Academisch Personeel onthouden zich van elk gedrag dat afbreuk doet aan de waardigheid van de persoon, of dat het vervullen van de zending van de universiteit zoals bepaald in het Organiek Statuut, in het gedrang brengt. In het bijzonder is de hoedanigheid van lid van het Academisch Personeel onverenigbaar met activiteiten waardoor de intellectuele integriteit wordt aangetast of waardoor de wetenschappelijke of academische deontologie wordt miskend.

Onderzoeksbeleid

In het Strategische Beleidsplan Onderzoek 2013-2017 van de Onderzoeksraad vormen wetenschappelijke integriteit en aandacht voor (de uitbouw van) een gezonde onderzoekscultuur belangrijke aandachtspunten.

In de vorming en loopbaanbegeleiding van onderzoekers gaat bijzondere aandacht naar het bijbrengen van een goede publicatiecultuur en het wijzen op het belang van wetenschappelijke integriteit.

Speciale aandacht verdient de publicatie-ethiek, aangezien wordt vastgesteld dat aangetoond wangedrag zich vaak situeert in het domein van auteurschap en manipulatie van gegevens.

Een prioriteit is de bewustmaking via de opleiding van de jonge vorsers, waarvoor een onderricht in de verschillende aspecten van onderzoeksethiek wordt ingebouwd in de Doctoraatsopleiding.

Het VUB valorisatiereglement bepaalt de vereisten inzake eigendomsresultaten.

Tot slot wordt verwezen naar het beleid van de Ethische Commissie Humane Wetenschappen, de Commissie voor Ethisch Proefdiergebruik en de Commissie Medische Ethiek van het UZ Brussel.

II. Inbreuk op de wetenschappelijke integriteit

Definitie

§1. Een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit wordt omschreven als elke daad waarmee men zich ten onrechte de intellectuele eigendom of bijdragen van anderen toe-eigent, waarmee opzettelijk de vooruitgang van onderzoek wordt belemmerd of waardoor de wetenschappelijke verslaggeving kan worden gecorrumpereerd of de integriteit van de wetenschappelijke activiteiten kan worden aangetast. Drie hoofdtypes van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit kunnen worden onderscheiden:

- 1° Waarnemingen of resultaten verzinnen (fabrication)
Waarnemingen verzinnen die niet gebaseerd zijn op de voorgestelde methoden of volledig ingebeelde resultaten rapporteren die niet op effectieve waarnemingen zijn gebaseerd;
- 2° Met opzet of door onvoorzichtigheid onjuiste weergave of vervalsen van resultaten (falsification) :
  - a. onjuiste informatie meedelen of voorstellen;
  - b. een feit weglaten zodat met het voorgestelde geheel onjuiste informatie wordt verschaft;
  - c. waarnemingen of resultaten vervalsen, zijnde waarnemingen wijzigen of voorstellen op een manier die het eindresultaat beïnvloedt of onderzoeksresultaten op een wetenschappelijk onverantwoorde manier wijzigen of selecteren. Vervalsing omvat dus ook het weglaten van resultaten die essentieel zijn voor de bevindingen van het onderzoek;
  - d. statistische methoden verkeerd gebruiken om andere conclusies te bereiken dan deze die de gegevens rechtvaardigen;
  - e. resultaten of conclusies verkeerd interpreteren;
  - f. resultaten van anderen verkeerd weergeven.
- 3° Met opzet of door onvoorzichtigheid onjuiste toe-eigening (plagiarism):
  - a. een origineel onderzoeks idee of -voornemen of een originele observatie van een andere onderzoeker overnemen zonder diens goedkeuring of medewerking;
  - b. gestaafde beweringen of ideeën van anderen — onder de vorm van een door een andere onderzoeker opgesteld onderzoeksplan, -manuscript, -artikel of andere tekst — voorstellen, zij het geheel of gedeeltelijk, alsof het van zichzelf is, zonder

- c. toeschrijving zoals dit in het betrokken medium gebruikelijk is (plagiat). Hieronder valt ook het zich ongerechtvaardigd voordoen als (mede)auteur;
- d. gebruik maken van informatie waarbij een verplichting tot vertrouwelijkheid wordt geschonden, b.v. in het kader van de evaluatie van een manuscript of subsidieaanvraag. Ook het schenden van een toezegging van anonimiteit valt hieronder;

§2. Daarnaast kunnen ook als inbreuk op wetenschappelijke integriteit worden beoordeeld:

- 1° Onzorgvuldig te werk gaan bij het verrichten of laten verrichten van onderzoek;
- 2° Subtielere dubieuze onderzoekspraktijken zoals het opnemen van auteurs die weinig of niets hebben bijgedragen, het meer dan één maal publiceren van delen van een onderzoek, (noot: gegevens uit een doctoraatsmanuscript kunnen wel nog voor publicatie worden aangeboden), het niet vermelden van een belangenconflict, het weglaten van ongewenste uitkomsten en andere praktijken die afwijken van de algemeen aanvaarde normen binnen de wetenschapspraktijk;
- 3° Met opzet en zonder toestemming onderzoeksgebonden eigendom van anderen wegnemen, hierop beslag leggen of materieel beschadigen, met inbegrip van (doch zonder beperking) apparatuur, reagens, biologische materialen, geschriften, gegevens, hardware, software, of andere substanties of toestellen gebruikt of geproduceerd in de loop van het onderzoek.

III. GOEDE WETENSCHAPPELIJKE PRAKTIJK

De verantwoordelijkheid voor een goede wetenschappelijke praktijk & preventie van wangedrag ligt:

- in de eerste plaats bij de vorsers zelf;
- bij de leidinggevende vorsers;
- bij de onderzoeksinstellingen;
- bij de onderzoeksorganisaties en beroepsverenigingen;
- bij de wetenschappelijke gemeenschap.

De onderzoeker moet op de hoogte worden gebracht van de richtlijnen van de instelling inzake goede wetenschappelijke praktijk en dient doordrongen te zijn van de verwerpelijkheid van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en daar ook naar te handelen.

Naast de vorsers zelf dragen de wetenschappelijke verenigingen en onderzoeksinstellingen een grote verantwoordelijkheid voor het in stand houden en bevorderen van een goede wetenschappelijke praktijk. In alle wetenschappelijke organisaties is het consequent bevorderen van een goede wetenschappelijke praktijk van groot belang. Wetenschappelijke integriteit wordt het best onderhouden door de ontwikkeling en de verspreiding van duidelijke gedragsreferenties in de wetenschap, b.v. via de opleiding, en door het stellen van voorbeelden in alle stadia van de wetenschappelijke ontwikkeling.

Een essentieel element is de instelling van systemen voor kwaliteitsevaluatie. Systemen van peer review — zij het bij het wetenschappelijk publiceren, bij de beoordeling van subsidieaanvragen of in het kader van bredere onderzoeksevaluaties — spelen immers ook een rol in de preventie van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en fraude als belangrijk

instrument voor kwaliteitszorg in het algemeen. Los van de eigen systematische evaluaties kan een instelling de vorsers aanmoedigen om hun onderzoek zoveel mogelijk te onderwerpen aan een beoordeling door internationale experts. Concreet kan dit inhouden dat bij voorkeur wordt gepubliceerd in internationale tijdschriften met een refereesysteem of dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om het onderzoek tijdens internationale congressen voor te stellen. (in zoverre rekening is gehouden met de voorafgaande bescherming van valoriseerbaar onderzoek, zoals gestipuleerd in het VUB valorisatiereglement).

Het bijbrengen van goede wetenschappelijke praktijk en onderzoeksethiek wordt bij voorkeur reeds in de academische opleidingen opgenomen.

Het FRE omvat zes basisprincipes van ethisch verantwoord onderzoek:

Onderzoek moet worden ontworpen, beoordeeld en uitgevoerd met respect voor integriteit, kwaliteit en transparantie.

Onderzoekers en onderzoekssubjecten moeten in de regel volledig worden geïnformeerd over het doel, de methoden en de wijze waarop het onderzoek zal worden benut. Zij moeten weten wat hun rol in het onderzoek inhoudt en welke potentiële risico's aan het onderzoek verbonden zijn.

De vertrouwelijkheid van informatie die door de onderzoekssubjecten wordt verstrekt en de anonimiteit van respondenten moeten worden gerespecteerd.

Respondenten moeten vrijwillig deelnemen aan het onderzoek, vrij van elke vorm van dwang.

Schade aan respondenten en aan onderzoekers moet steeds worden voorkomen.

De onafhankelijkheid van het onderzoek moet duidelijk zijn. Als er (deels) conflicterende belangen bestaan of sprake is van partijdigheid, dan moet dit expliciet worden gemaakt.

Hieronder worden de verschillende aspecten van 'de goede vorsers' belicht: als onderzoeker, auteur, peer reviewer en promotor.

IV. DE GOEDE ONDERZOEKER

Publicatie, een morele plicht

De publicatie van resultaten is een essentieel onderdeel van de onderzoeksactiviteiten. Een wetenschappelijke publicatie zou normalerwijze het mechanisme moeten zijn voor de eerste publieke bekendmaking van nieuwe bevindingen. Hierbij wordt evenwel eerst nagegaan of valoriseerbaar onderzoek beschermbaar is, waarna tot publicatie kan overgegaan worden (cf. VUB reglement). Ook voor onderzoek dat kadert in contracten met sponsors of financiers moeten de regelingen inzake intellectuele eigendomsrechten worden gerespecteerd.

De wetenschappelijke publicatie, als eindpunt van een bepaald onderzoek, is ook het begin van een proces van evaluatie, eventuele correctie en verdere ontwikkeling door de wetenschappelijke gemeenschap. Het is een morele plicht van de vorsers om dit proces ten volle te laten spelen.

Internationale screening & zichtbaarheid

De vorsers worden aangemoedigd hun werk zoveel mogelijk te publiceren in internationale publicatiemedia met peer review systemen omdat:

- het onderwerpen van het onderzoek aan internationale refereesystemen de kwaliteit ervan enkel ten goede kan komen;
- het in het belang van elke vorser en van het onderzoek in het algemeen is dat aan onderzoeksresultaten de grootst mogelijke bekendheid wordt gegeven en internationale tijdschriften hiervoor het instrument bij uitstek zijn;
- publicaties in internationale tijdschriften niet alleen door meer collega's maar ook sneller worden gelezen dan andere.

De vorsers worden aangemoedigd om publicatiedatabanken, i.h.b. Thomson Reuters 'Web of Science' waartoe alle VUB-vorsers toegang hebben, te raadplegen en:

- na te gaan of hun publicatiegegevens correct werden opgenomen;
- na te gaan of nog niet opgenomen tijdschriften waarin zij publiceren waarschijnlijk voldoen aan de vereisten om te worden geïndexeerd en desgevallend aan de uitgever te suggereren om een aanvraag hiervoor in te dienen.

Octrooiliteratuur

De vorsers worden aangemoedigd om naast de meer traditionele publicatiemedia ook de octrooiliteratuur te raadplegen, teneinde:

- een volledig beeld te krijgen van eerder verricht onderzoek;
- identiek onderzoek te vermijden;
  - Na te gaan of de bekomen onderzoeksresultaten beschermbaar zijn;
  - Na te gaan in welke mate vrijheid van handelen bestaat met het oog op de maatschappelijke of economische valorisatie van de onderzoeksresultaten

V. PROFIEL VAN DE GOEDE ONDERZOEKER

De goede onderzoeker:

- voert diens onderzoek gewetensvol en nauwkeurig uit.
- voorziet een voldoende bewaring van gegevens.
- brengt tijdig wetenschappelijke publicaties uit aangaande nieuwe en significante resultaten, zodoende bijdragend tot de vooruitgang van de wetenschap.
- publiceert bij voorkeur in de meest vooraanstaande publicatiemedia die inhoudelijk met het betrokken onderzoek overeenstemmen.
- brengt wetenschappelijke publicaties uit die elk een substantiële bijdrage inhouden tot het betrokken domein.
- neemt deel aan het peer review proces en levert zodoende een belangrijke bijdrage tot de wetenschap.
- heeft de nodige aandacht voor ethische aspecten in verband met diens onderzoek.
- brengt ook in populaire publicatiemedia nauwkeurig verslag uit van het uitgevoerde onderzoek en bespreekt op objectieve wijze de betekenis hiervan, zij het in voor de leek beter verstaanbare, wetenschappelijk minder precieze bewoordingen.

- laat zich niet verleiden tot ernstige of minder ernstige vormen van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en begaat zulks niet door onvoorzichtigheid, dus:
  - publiceert de resultaten van een wetenschappelijk onderzoek niet gefragmenteerd maar in publicaties die elk een goed afgeronde weergave zijn van een bepaald aspect van de algemene studie;
  - publiceert niet nogmaals dezelfde of gelijkaardige gegevens als deze in een andere publicatie.
- brengt in regel geen verslag uit van een bepaald onderzoek in media voor het grote publiek vooraleer het werk aan peer review werd onderworpen en volledig gepubliceerd, teneinde de verspreiding van onzorgvuldige of voorbarige conclusies te vermijden. In elk geval wordt geen vinding aan het grote publiek voorgesteld zonder dat de experimentele, statistische, of theoretische onderbouwing ervan stevig genoeg is om een publicatie in de wetenschappelijke literatuur te verzekeren. In dat geval wordt het betrokken werk zo snel mogelijk ingediend voor wetenschappelijke publicatie.
- gaat niet in op voorstellen op te treden als 'ghost author' en geeft zulks op gepaste wijze aan.
- eigent zich niet ten onrechte de intellectuele eigendom of bijdragen van anderen toe.
- schendt geen verplichtingen tot vertrouwelijkheid, toezeggingen van anonimiteit of andere akkoorden m.b.t. het gebruik van materiaal.
- hindert het onderzoek van anderen niet.
- overweegt en bespreekt de mogelijke bescherming en registratie van de onderzoeksresultaten door middel van de aanvraag van de desbetreffende intellectuele eigendomsrechten voorafgaand aan de publicatie in het kader van de mogelijke maatschappelijke of economische valorisatie van de onderzoeksresultaten.

VI. DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR

Wat **auteurschap** betreft kan een goede wetenschappelijke praktijk worden beschreven als volgt:

- Alle auteurs hebben voldoende deelgenomen aan het werk om publieke verantwoordelijkheid te nemen voor de gepaste onderdelen, onder de vorm van beduidende bijdragen m.b.t. conceptie en opzet, het verwerven, analyseren of interpreteren van gegevens, de opstelling van de publicatie of de kritische herziening ervan.
- Alle auteurs zijn betrokken bij de finale goedkeuring van de te publiceren versie, daarmee hun bereidheid tonend om de algemene conclusies van de studie te steunen en om hun verantwoordelijkheid voor de studie op te nemen.
- Op zich rechtvaardigen het verwerven van financiering, de verzameling van gegevens, het algemeen toezicht op de onderzoeksgroep of administratieve bijstand geen auteurschap.
- Alle personen die als auteur worden opgegeven voldoen aan de vereisten hiervoor.
- Alle personen die voldoen aan de vereisten hiervoor worden als auteur opgegeven.
- De volgorde waarin de auteurs worden opgegeven wordt door de auteurs overeengekomen en kan door hen worden verklaard.
- Niet-auteurs die bijdroegen tot het werk worden vermeld bij de dankbetuigingen.

VII. PROFIEL VAN DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR

De goede wetenschappelijke auteur:

- brengt nauwkeurig verslag uit van het uitgevoerde onderzoek en bespreekt de betekenis hiervan op objectieve wijze.
- identificeert de methoden, apparatuur en procedures in voldoende detail zodanig dat andere vorsers de resultaten zouden kunnen reproduceren (de belangrijkste methode voor wetenschappelijke verificatie van resultaten).
- beschrijft de statistische methoden in voldoende detail zodanig dat een goed geïnformeerd lezer met toegang tot de oorspronkelijke gegevens in staat is de juistheid van de vermelde resultaten na te gaan.
- voorziet een toereikende staving van de beweringen.
- refereert voldoende naar de originele publicaties van eerder bereikte resultaten en draagt zorg voor een correcte interpretatie ervan.
- hecht op gepaste wijze erkenning aan het werk van anderen en geeft het correct weer.
- gebruikt of vermeldt persoonlijk meegedeelde informatie (via een gesprek, briefwisseling of discussie met derden) of confidentiële informatie (b.v. bekomen in het kader van peer review procedures) slechts na expliciete instemming van de betrokken onderzoeker.
- erkent financiële en andere belangenconflicten die diens werk zouden kunnen beïnvloeden en maakt deze bekend.
- vermeldt op gepaste wijze elke instelling waaraan hij/zij verbonden is en in de schoot waaraan het onderzoek (mede) werd verricht.
- vermeldt elke financiële ondersteuning voor diens werk alsook andere financiële of persoonlijke belangen verbonden aan het werk.
- laat zich niet verleiden tot ernstige of minder ernstige vormen van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en begaat zulks niet door onvoorzichtigheid, dus:
- laat geen feit weg zodat de juistheid van het voorgestelde geheel wordt gecompromitteerd
- fabriceert geen waarnemingen die niet volgen uit de voorgestelde methoden en rapporteert geen volledig ingebeelde resultaten die niet op effectieve waarnemingen zijn gebaseerd.
- wijzigt geen gegevens of waarnemingen op een manier die het eindresultaat beïnvloedt.
- manipuleert de experimentele opstellingen niet op een wetenschappelijk onverantwoorde manier.
- wijzigt of selecteert de onderzoeksresultaten niet op een wetenschappelijk onverantwoorde manier.
- gebruikt statistische methoden niet verkeerd om andere conclusies te bereiken dan deze die de gegevens rechtvaardigen.
- beperkt citaties van werk waarnaar in het gerapporteerde onderzoek niet wordt verwezen tot een minimum (tenzij in het geval van een overzichtsartikel).

VIII. PROFIEL VAN DE GOEDE PEER REVIEWER

De goede peer reviewer:

- aanvaardt enkel op te treden als peer reviewer, zij het voor een wetenschappelijke verhandeling (b.v. een artikel ingediend voor publicatie, een aanvraag voor onderzoekssubsidie, een klinisch onderzoeksprotocol), of een onderzoeksprogramma (b.v. bij een 'site visit'), wanneer deze een expert is in het betrokken domein.
- bezorgt zijn beoordeling tijdig. Indien dit door omstandigheden niet mogelijk is, wordt aan de verantwoordelijken voor het reviewproces het manuscript onmiddellijk teruggezonden of de waarschijnlijke vertraging gemeld en een herziening van de deadline voorgesteld.
- beslist niet aan het reviewproces deel te nemen en bezorgt het materiaal ongelezen terug wanneer deze dat in het kader van een belangenconflict gepast acht.
- meldt in elk geval aan de verantwoordelijken voor het reviewproces om het even welk reëel of vermeend belangenconflict dat zou kunnen rijzen door een direct competitief, samenwerkings- of ander nauw verband met één of meer van de auteurs van het te beoordelen materiaal en waardoor diens oordeel zou kunnen worden beïnvloed. Of diens oordeel ook daadwerkelijk wordt beïnvloed, maakt daarbij niet uit. De verantwoordelijken voor het reviewproces interpreteren desgevallend de beoordeling en maken zelf uit of deze kan worden weerhouden.
- vormt een objectief oordeel, enkel gebaseerd op wetenschappelijke evaluatie van het voorgelegde materiaal binnen de context van gepubliceerde informatie en niet beïnvloed door wetenschappelijke informatie die niet publiek beschikbaar is.
- verklaart en onderbouwt het oordeel op voldoende wijze.
- behandelt het voorgelegde materiaal als vertrouwelijke informatie: gebruikt het niet in eigen voordeel tenzij het vooraf publiek werd bekendgemaakt, geeft er niemand toegang toe tenzij dit noodzakelijk is binnen het reviewproces en meldt dit desgevallend aan de verantwoordelijken voor het reviewproces, kopieert of bewaart het niet tenzij dit uitdrukkelijk werd toegestaan door de verantwoordelijken voor het reviewproces en de auteurs.

IX. PROFIEL VAN DE GOEDE PROMOTOR

De goede promotor:

Een goede vorser aanvaardt op te treden als promotor van een doctoraatsthesis enkel wanneer deze de doctorandus hiervoor de nodige expertise, infrastructuur en begeleiding kan bieden.

expertise, infrastructuur en begeleiding — De promotor:

- heeft een reputatie opgebouwd in een domein dat tenminste nauw verwant is met dat waarin een doctorandus onderzoek zal gaan uitvoeren.
- is verantwoordelijk voor het materieel en het intellectueel klimaat waarbinnen een doctorandus zijn onderzoek uitbouwt. Hij zorgt ervoor dat de basisvoorzieningen voor de doctorandus aanwezig zijn, zoals gemakkelijke toegang tot computerinfrastructuur met internetaansluiting en bureauruimte.
- zorgt ervoor dat het aantal doctorandi aangepast is aan de beschikbare begeleidingsmogelijkheden (o.a. door postdoctorale onderzoekers).
- staat in voor de kwaliteit van het onderzoeksplan van een doctorandus.

- zorgt voor financiële middelen ter ondersteuning van de werkzaamheden van diens doctorandi, via het aanvragen van externe of interne onderzoeksmiddelen en via de toegekende 'Basisfinanciering'. Hij brengt de doctorandus op de hoogte van de kredieten die verkregen werden voor het doctoraatsonderzoek.
- heeft een stimulerende, coördinerende en evaluerende rol voor de ganse duur van het doctoraatsproces:

coördinatie — De promotor:

- trekt voldoende tijd uit om de doctorandus geregeld te spreken en het onderzoek van nabij te volgen.
- helpt bij de uitbouw, en, eventueel, de bijsturing van het onderzoek.
- helpt de doctorandus bij het plaatsen van het onderzoek in een bredere context.

planning & tijdsbesteding — De promotor:

- stelt samen met de doctorandus een degelijke planning op voor diens onderzoeksactiviteiten.
- waakt erover dat de onderwijsopdracht en andere taken van de doctorandus dusdanig georganiseerd zijn dat de afwerking van het doctoraat binnen de voorziene termijn niet in gevaar komt.
- is verantwoordelijk voor het efficiënte verloop van het doctoraatsproces bij voorkeur binnen de voorziene periode.

stimulering — De promotor:

- introduceert de doctorandus in de wereld van de wetenschap door hem in contact te brengen met onderzoekers die hem kunnen helpen, door hem te stimuleren deel te nemen aan congressen en aan de doctoraatsopleiding, door hem advies te geven bij de uitbouw van zijn wetenschappelijk project, door hem aan te moedigen en enthousiast te maken.

evaluatie — De promotor:

- is geregeld aanwezig wanneer de doctorandus zijn werk voorstelt aan andere wetenschappers en geeft hierover feedback aan de doctorandus.
- evalueert geregeld samen met de doctorandus de vooruitgang van het werk en stuurt dan eventueel bij opdat het doctoraat tijdig klaar geraakt.
- heeft een informatieplicht naar de doctorandus toe inzake zijn of haar advies bij het voortgangsrapport.

publicatie — De promotor:

- wijst de doctorandus op publicatiemogelijkheden en helpt hem bij het klaarmaken van publicaties.
- draagt een belangrijke medeverantwoordelijkheid voor de thesis van de doctorandus, maar ook voor de artikels en abstracts die uit het doctoraatsonderzoek voortvloeien.
- geeft de doctorandus maximale kansen om als eerste auteur op publicaties het geleverde werk te valoriseren.
- waakt erover dat naast de vereiste vermelding van de financieringsbron ook melding wordt gemaakt van de VUB-affiliatie van de doctorandus volgens de interne richtlijnen.
- waakt over de mogelijke bescherming van de onderzoeksresultaten voorafgaand aan de publicatie

BIJLAGE III Verklaring – Gebruiksrechten van het doctoraatsproefschrift

Ik, ondergetekende, ...
(voornaam, naam),
heb een doctoraatsproefschrift geschreven met de
titel .....
..... (titel),
aan de
faculteit .....(f
aculteit) van de Vrije Universiteit Brussel, onder leiding
van .....
.....
.....
(namen promotoren).

Mijn proefschrift leg ik neer, ter openbare verdediging, in ..... (aantal) papieren exemplaren en in elektronische vorm in het formaat ..... (formaat).

Overeenkomstig artikel 28 van het Centrale Doctoraatsreglement behoud ik de auteursrechten op mijn proefschrift, maar verleen ik de VUB op onherroepelijke wijze de niet-exclusieve toestemming om het proefschrift, in de versie zoals ze overeenkomstig artikel 27 van het doctoraatsreglement is neergelegd ten behoeve van de openbare verdediging ervan, in zijn geheel en ongewijzigd, op volgende wijzen te reproduceren en/of aan het publiek mee te delen, en meer in het bijzonder:

In papieren vorm

Het proefschrift mag in papieren vorm beschikbaar gesteld worden in de lokalen van de universiteitsbibliotheek van de VUB zodat bezoekers het ter plaatse kunnen raadplegen onder dezelfde voorwaarden dan deze die gelden voor de elektronische vorm;

In elektronische vorm

Het proefschrift mag worden gebruikt:

- A. ter bewaring in het elektronisch archief van de universiteitsbibliotheek van de VUB;
- B. ter raadpleging via speciale terminals in de lokalen van de universiteitsbibliotheek van de VUB;
De VUB verbindt er zich toe alle nodige en redelijkerwijs mogelijke inspanningen te leveren om het proefschrift op adequate wijze te voorzien van een technische bescherming tegen de mogelijkheid om het proefschrift te downloaden, printen en/of verzenden naar derden.
Het proefschrift mag eveneens gereproduceerd worden om de volledige tekst te indexeren en doorzoekbaar te maken, zelfs al wordt de volledige tekst niet beschikbaar gesteld. De bibliografische beschrijving wordt onmiddellijk opgenomen in de online toegankelijke catalogus van de universiteitsbibliotheek van de VUB.
- C. ter beschikking stelling van het publiek online volgens de hierna aangeduide modaliteiten:
(aankruisen wat van toepassing is en desgevallend verder invullen)

De VUB mag mijn volledig proefschrift via een publiek toegankelijk netwerk (internet) beschikbaar stellen vanaf ..... (datum).

De VUB mag delen uit mijn proefschrift beschikbaar stellen via een publiek toegankelijk netwerk (internet), met name volgende delen (aanvullen):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

vanaf ..... (datum)

Mijn proefschrift mag niet beschikbaar gesteld worden via een publiek toegankelijk netwerk.

De beslissing om de onmiddellijke online beschikbaarheid van het proefschrift beperkt of volledig toe te staan of te weigeren geldt voor de volledige beschermingstermijn van het auteursrecht.

Vanaf de publieke verdediging van het proefschrift heb ik twee jaar om het proefschrift te exploiteren, al dan niet op commerciële wijze, en om het in al dan niet bewerkte of herwerkte vorm te (laten) reproduceren en mee te (laten) delen aan het publiek. Ik kan de VUB verzoeken om deze termijn te verlengen mits gegronde reden (bijvoorbeeld door overlegging van een ondertekend uitgavecontract, waarin een conform de eerlijke beroepsgebruiken redelijke termijn is voorzien om het overeengekomen aantal exemplaren van het proefschrift te produceren en te verdelen, ook al werd de uitgave nog niet gerealiseerd).

Tijdens deze (al dan niet verlengde) termijn zal de beslissing om de onmiddellijke beschikbaarstelling van het proefschrift beperkt of volledig toe te staan of te weigeren gelden, met inachtneming van wat hierna volgt:

- A. Ik heb de VUB de toestemming gegeven om het proefschrift in zijn geheel beschikbaar te stellen via een open netwerk:
Als het proefschrift voor het verloop van de (al dan niet verlengde) termijn van twee jaar (commercieel) geëxploiteerd wordt, kan ik de toestemming herroepen door de VUB schriftelijk kennis te geven van de exploitatie. De herroeping gaat in op de dag van de ontvangst van het schrijven of de eerste dag van ter beschikking stellen aan het publiek van deze (commerciële) exploitatie indien deze na de kennisgeving plaatsvindt. De schriftelijke melding van herroeping wordt vermoed te zijn ontvangen 48 uren na verzending. De VUB zal de beschikbaarheid van het proefschrift via een open netwerk onmiddellijk beëindigen.
- B. Ik heb aan de VUB geweigerd het proefschrift beschikbaar te laten stellen via een open netwerk:
Als het proefschrift binnen de (al dan niet verlengde) termijn van twee jaar niet (commercieel) geëxploiteerd wordt, dan heeft de VUB het recht om het proefschrift in zijn geheel te reproduceren en aan het publiek mee te delen door het (zonder winst oogmerk) beschikbaar te stellen aan het publiek via een open netwerk (bijvoorbeeld het internet).
- C. Ik heb aan de VUB een beperkte toestemming gegeven om het proefschrift beschikbaar te stellen via een open netwerk:
Als het proefschrift binnen de (al dan niet verlengde) termijn van twee jaar (commercieel) geëxploiteerd wordt, dan heb ik de mogelijkheid om de toestemming te herroepen en zijn de regels vermeld onder 1. van overeenkomstige toepassing.

Als het proefschrift binnen de (al dan niet verlengde) termijn van twee jaar niet (commercieel) geëxploiteerd wordt, zijn de regels vermeld onder 2. van overeenkomstige toepassing.

Het gebruik van het proefschrift in elektronische vorm impliceert dat het kan gereproduceerd worden op alle mogelijke digitale dragers zodat het kan gebruikt worden volgens de regels van de kunst. In functie van technologische evoluties mag het proefschrift op enigerlei wijze gereproduceerd en technisch bijgewerkt worden om het in dit artikel toegestane gebruik met de meest geschikte technieken te verzekeren.

Deze niet-exclusieve licentie geldt wereldwijd en voor de volledige beschermingstermijn van het auteursrecht en alle andere op het proefschrift rustende intellectuele en commerciële eigendomsrechten.

Voor geen van de hierboven aan de VUB verleende gebruiksrechten zal ik een vergoeding ontvangen.

Ik garandeer dat ik aan derden geen exploitatierechten heb verleend of zal verlenen die onverenigbaar zijn met de gebruiksrechten die ik aan de VUB verleen.

Ik garandeer dat ik de auteur ben van het proefschrift en dat ik, waar nodig, de toestemming verkregen heb om beschermd materiaal van derden (bijvoorbeeld teksten, grafieken, afbeeldingen, opnamen,...) in het proefschrift op te nemen en de VUB de hierboven volgende gebruiksrechten te verlenen.

Ik vrijwaar de VUB zonder beperking tegen alle mogelijke aanspraken van derden (bijvoorbeeld voor inbreuken op intellectuele eigendomsrechten, persoonlijkheidsrechten,...).

Opgesteld te ..... (plaats),
op ..... (datum),
in twee origineel gehandtekende exemplaren, waarvan de doctorandus één (1) origineel gehandtekend exemplaar mag behouden.

.....
(naam doctorandus, eigenhandig geschreven gevolgd door de handtekening)

.....
(naam en handtekening vertegenwoordiger VUB)